

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

7 ы год выдання.

Штодзённая газета

№ 134 (1729) Серада, 16-га чэрвеня 1926 г.

Вуглякопы перамогуць.

Ужо другі месяц з таго часу, як вядраўнікі, якія ўсё яшчэ сядзяць у генеральным савеце, сарвалі ўсеагульную забастоўку ў Англіі. Урад і буржуазія лічыла, што, сарваўшы ўсеагульную забастоўку, будзе вломлена і сапраціўленне вуглякоў. Ворагі рабочай класнай памылісі. Ня глядзячы на неадыхаючы год і цяжкае становішча, вуглякопы праводзяць 7-мы тыдзень забастоўкі і такім жа цвёрдым адзіноцтвам, з якім пачалі яе. Сярод міліённа бастуючых няма ніводнага стрэйблэра.

Упартая вытрыманасць вуглякоў дае цвёрды грунт выканаўчаму камітэту гарнякоў. На апошняй прапанову шахтаўлаўцаў вынішч арзілату на 10 процантаў і павялічыць працоўны дзень на 1 гадзіну, выканком зноў даў рэзі адказ. Забастоўка працягваецца са злёгкай, якая расце ў абодвух баках. Ангельская прамысловасць спыняецца. За шэсць тыдняў у Англію дастаўлена 8-за граніцы пачылі міліёны пудоў вугалю, г. в. а. столькі, колькі ў звычайны час ангельскія капальні даюць у працягу двух гадзін. Прамысловасць і транспарт карыстаюцца пачуць што запасамі, якія, аднак, хутка выхадзяць.

На што ж маюць надзею прадрывішчы? Расколу сярод вуглякоў няма, вядраўнікі сярод правядураў гарнякоў такога няма. Адзінае, на што буржуазія чапер спадзяецца, гэта—голад сярод вуглякоў.

Кіруючая класа, упольне забяспечаная, даючы адраўніцтва генеральнага савету, прадуктамі, прымае меры да таго, каб голоднае смерць хутчэй пачала сваю працу ў забастовачных раёнах Буржуазныя газеты „8 жале“ адзначаюць, што дзіцячая смерць яшчэ не павялічылася. Таму міністэрства народнай асветы адмаўляецца надаць выдаваць дзецям дармовыя снеданні ў школах, а аддзельны аховы адраўніцтва адмаўляе выдачу малака маткам. Вуглякопы адхілілі прапанову прадрывішчаў і не звярнулі ўвагі нават красамую такіх „сэброў“, як Тамас і Макданальд. Дык найхэй жа голоднае жонкі і дзеці ўпільваюць упартых у тым, што шахтаўлаўцы ніяк ня могуць абыйсціся без тых двух міліёнаў рублёў у тыдзень, якія яны хочучы вырваць у вуглякоў.

Але вуглякопы не здаюцца. Яны

вельмі добра разумеюць, што лепш цярпець яшчэ месяц паўтара, чымся потым цярпець цэлыя гады.

І буржуазія, як вядома, пачынае адагваджаць, што дні яе ў Англіі злічаны, ня глядзячы на тое, што ўрад месяц таму навад атрымаў гэтую бліскую перамогу над „правадырамі“ рабочае класы.

Лепшым доказам таго, што буржуазія трывожыцца, служыць тая руплівасць, з якой капіталісты шукаюць межа, куды-б схаваць свае капіталы. Ураду Н. Зеланды і Бравіліскам абшарыкам патрэбны грошы ў павыш. І калі ў Лёндане распачалі падпіску на гэтыя павышкі для воддальных краін, дык у працягу аднаго дня біржа вапрапанавала два міліярды рублёў.

Бясспрэчна, што ў ангельскіх капіталістаў грошай больш, чым даволі. Але Англія вярбілася нафта неспаскай краінай. Добра яшчэ, што на часе рабочае класе пачуць стаяць такія „правадыры“, якія бяцца пралетарскае рэвалюцыі ня менш, чым сама буржуазія. А што, калі рабочыя прадураць гэтых „правадыроў“? Тады, чаго добрага, ня толькі грошай, але і ног не ўніасяць у Англіі.

Другім доказам выключнае нервовасць буржуазіі саўжыць тое шалёнае праследванне, якое распачалі капіталістычныя газеты вакол „расейскіх грошай“, г. в. тае дапамогі, якую савецкія прафсаюзы аказалі бастуючым вуглякопам. Аднак, усё дэмантаванае аб тым, што забастоўшчыкі падкуплены расейцамі, ніколі не затрымлівае вуглякоў. Яны добра ўлічваюць, што і ў іх капіталаў у Англіі, і кампанія, распачатая супраць СССР,—вынікі пачынага настрою, якім ахоплена буржуазія.

У часе сусветнае вайны складалася прысолоў: „перамога той, у каго мацнейшыя нервы“. У гэтай вайне, якую вуглякопы зараз вядуць супраць прадрывішчаў, найбольшую моц нэрваў найбольшую вытрыманасць, бязумоўна, выявілі вуглякопы. Яны ня зрушыліся нават тады, калі Томас і яго прыхільнікі нанеслі забастоўцы джэккі, загадаў разлічыць удар і пакінулі вуглякоў адна на адна і прадрывішчаў. Пры гэтых нэрвах бясспрэчна, што забастоўшчыкі будуць трымацца ды таго часу, пакуль напад буржуазіі ня будзе адбіты.

Весті з Кантону.

Мерапрыёмствы ўраду дзеля адраўніцтва краіны.

КАНТОН. 5-УІ. (Затрымана дастаўка) Кантонскі ўрад асцярожна праводзіць такія мерапрыёмствы: 1) 15-га чэрвеня скасоўваецца манопалія на нафту. 2) Міністэрству замежных спраў загадана распачаць перамовы аб скасаванні байкоту Ганконгу. 3) Міністэрству фінансаў загадана выдаць 500 тысяч далаў у на барацьбу з бандамі. 4) Запэўняюцца бюро працоўнага арбітражу з роўным лікам прадстаўнікоў ад рабочых і ад прадрывішчаў; старшыня бюро назначаецца ўрадам. 5) Дзяржаўнаму кантролю загадана прызначыць да суровае адкавання падкупных чыноўнікаў, прычым усё жыццёва заклікаецца на дапамогу ажыццяўляць гэтую меру.

ТОКІЁ. 14-УІ. Японскі друк паведамляе, што вайсковыя міністэрства хоча ўмацаваць японскія гарнізоны ў Кітаі. Ахова паўднёва-манчжурскае чыгункі і 6 в. п. ловаў тысяч чалавек мае быць павялічана да 12 тысяч чалавек. У Кірэю на рэчку Ялу будзе

Камуністычная дэманстрацыя ў Нямеччыне проці адшкадавання князеў.

БЭРЛІН. 15-УІ. Учора ў першы дзень тыдня раліцае барацьбы з усенароднае галасаванне экант ала-брыня мясцовы рэйныя князёў у Бэрліне адбылося 4 наладжаны кам-

партый дэманстрацыі пад адрывным неба. На дэманстрацыі зьявілася надзвычайна многа народу.

Масавыя дэманстрацыі адбываюцца па ўсім краі.

Беспрыцоўе ў Нямеччыне ізноў расце.

БЭРЛІН. 12-УІ. Лік беспрыцоўных у Бэрліне павялічыўся з апошняга тыдзень на 5 тысяч чалавек; асабліва шмат беспрыцоўных дала галятарей-

ная і будаўнічая прамысловасць. Агульны лік беспрыцоўных у Бэрліне складае зараз 254.623 асобы.

Урад Бальдвіна скарыстоўвае стачку для нападка на СССР.

ЗАБАСТОўКА ПАРАЛІЗАВАЛА ЭКАНОМІКУ КРАЮ.

ГАРНЯКІ РАШУЧА ПАТРАБУЮЦЬ РЕАРГАНІЗАЦЫІ ВУГЛЯПРАМЫСЛОВАСЬЦІ.

БЕСПРАСТАўНЫЯ АБВІНАВАЧАНЬНІ СССР У ПАДТРЫМАНЬНІ СТАЧКІ.

Нота ангельскага ўраду.

Народны Камісарыят Замежных спраў паведамляе, што ангельскі ўрад звярнуўся да савецкага ўраду ў такім нотах:

„Урад яго вялічэства шкадуе, што ня мог абмінуць моцнае дзеянне Савецкае ўлады, якая дала спецыяльны дазвол пераслаць у Англію фолды, прызначаныя на дапамогу ўсеагульнай стачцы. Усеагульная стачка была незаконным і незаконстытуцыйным актам; яна ставіла сур'ёзную пагрозу справе наладжання парадку і спецыяльна дзеянні, ужытыя савецкім камісарыятам фінансаў на карысць стачкі, ня спрыяюць прыцэльнаму ўпарадкаванню пытаньняў між абодвымі краімамі, да якога, як ваяўляе савецкі ўрад, ён імкнецца“.

Адказ Народнага Камісарыяту Зам. спраў.

Народны Камісарыят Замежных спраў, выказваючы сваё шанаваанне ангельскай місіі, мае гонар паслаць пры гэтым адказ савецкага ўраду на мемарандум ангельскага ўраду ад 12 гэтага м.ца.

Аважыміўшыся з мемарандумам брытанскага ўраду, пададзеным Народнаму Камісарыяту па Замежных справах 12 чэрвеня, савецкі ўрад лічыць неабходным дасягнуць, што ў Савецкім Саюзе няма агульнае забароны вывозу валюты за граніцу, а ёсць толькі абмежаванне яе вывазу праз выдачу дазволу ў кожным асобным выпадку. Савецкі ўрад, выказваючы волю рабочых і сялян Савецкіх Саюзаў і Рэспублік, ня мог забараніць прафсаюзам, у якіх аб'яднаны міліёны рабочых СССР пераводзіць грашовыя сумы за граніцу на дапамогу прафсаюзам другога краю.

Савецкі ўрад разам з гэтым звяртае ўвагу брытанскага ўраду на нягодныя і сапраўднымі фактамі і неадпавядаючыя нармальным дачыненням выступленні некаторых яго членаў, ваяўляючых, што пераводзіць генеральнай рады ангельскіх прафсаюзаў грошы былі нібыта пасланы савецкім урадам, у той час, як сапраўды іх паслаў УЦПСФ водлуг згоды з цэнтрамі савецкіх прафсаюзаў.

Прагэст генеральнае рады прафсаюзаў

проці злаўмыснага антысавецкага выступлення ўраду Бальдвіна.

ЛЁНДАН. 12-УІ. Рада ангельскіх прафсаюзаў звярнулася да Бальдвіна з такім лістом: „Я ўпаўнаважан напісаць вам у зьвязку з тым ненармальным становішчам, якое ствараецца ў дачыненнях між ангельскім урадам і Савецкім Саюзам. Савецкаму ўраду паслана нота, якая сур'ёзна абвінавачвае яго ў пасылцы грошай рады прафсаюзаў, каб нібыта дапамагчы рады правесці ўсеагульную забастоўку. Я павінен катэгарычна заявіць, што рада не атрымлівала ад савецкага ўраду ніякіх грошай ні ў часе ўсеагульнае забастоўкі, ні ў другую пару. У часе ўсеагульнае забастоўкі рада паведаміла, што надаслана паведамленне ад Усерасейскага Савету Прафсаюзаў аб пераводзе на імя рады грошай з фонду расейскіх прафсаюзаў на дапамогу ангельскім рабочым у часе ўсеагульнае забастоўкі. Адначасна нам было агаляшана, што генеральная рада, разумеючы жаданне расейскіх прафсаюзаў дапамагчы ангельскім сабрм прафсаюзаў у іх барацьбе за забеспячэнне эканамічнае справядлівасці, адхілае гэтую прапанову, ве-

Дапамога ўнутры краю расце.

ЛЁНДАН. 14-УІ. Выканком саюзу дрэваапрацоўчыкаў паслаў фэдэрацыі горнарабочых 1 тысячу фунтаў стэрлінгаў і прапанаву сваім сабрам правесці адначасова адлік на карысць гарнякоў па 4 шылінгі (1 р. 80 к) з кожнага, што дасць 20 тысяч фунтаў стэрлінгаў.

Прапанова ажыццяўляецца.

Рабочыя пакараюць правадыроў за здраду.

ЛЁНДАН. 14-УІ. Сябры рады прафсаюзу Хіко (будуўнічы рабочы) і Персель агалясі ў „Сендэй Уоркерс“ артыкулы, у якіх ваяўляюць, што ўсеагульная забастоўка хоць і была толькі папярэдняй стачкай, але выкрыла ня мала труслівасці.

Газета з свайго боку дадае, што труслівасць выявілі не рабочыя, а генеральная рада. Далей газета піша, што рабочыя пакараюць правадыроў, вядраўнішч ім, а Хіко і Персель не казалі ні аднаго слова, якое адмежвала б іх ад супольнасці з Томасам у часы вярды.

Капітулянтам ня месца ў рабочай сям'і.

ЛЁНДАН. 14-УІ. Выканком фэдэрацыі горнарабочых Шатляндзі, водлуг прапановы горнарабочых, якія дамагаюцца, каб Холдэс ваяўляў у сабе абавязкі сакратара інтэрнацыяналу горнарабочых, праводзіць рэфэрэндум аб гэтым пытанні.

Чого варт аптымізм буржуазіі.

ЛЁНДАН. 14-УІ. Буржуазныя газеты ня спыняюць друкаваць на ідным месцы паведамленні, нібыта некаторыя гарнякі цэнтральных раёнаў распачынаюць працу. Пасля правяркі аказалася, што ў большасці выпадкаў паведамленні датычаць гарнякоў, якія падтрымліваюць у парадку капальні з дазволу мясцовых арганізацый. Адзіны выпадак, які вясцуюць увагі ваяўляюцца, водлуг чутак, вярот на працу 600 гарнякоў у Пулей Хол у Іёркшыры, на ўмовах захавання ранейшага заробтку і даўжыні працоўнага дня.

У зьвязку з тым, што буржуазныя газеты пераблудваюць сапраўднасць, арганізацыі гарнякоў у некаторых мясцох ухваляюць рэвалюцыі, у якіх прапануюць выканком фэдэрацыі горнарабочых спыніць нагляд за захаваннем капальняў.

Антысавецкае выступленне „Тана“.

ПАРЫЖ. 14-УІ. Французскія афіцёры „Тана“, абмаркоўваючы ангельскую ноту савецкаму ўраду, ваяўляе, што ўсе спробы наладзіць нармальныя дачыненні між канстытуцыйнымі краімамі і СССР ня маюць поспеху, бо савецкі ўрад „у сваёй дзейнасці падначальваецца Камітэту“. Перашкоды спаткання Англіяй, водлуг думкі газеты, прымушаюць непакоіцца, як-бы не давалася мець іх і іншым дзяржавам, якія аднавілі зносіны з СССР „без ліквіднаці мінулага і без ужывання мер проці бальшавіцкага імперыялізму“.

Нарэшце газета піша: „Урок можа мець вынікі толькі ў тым выпадку, калі ангельскі ўрад адважыцца дзейнічаць п'ябоды“.

Самагубства Чхэйдэ.

ПАРЫЖ. 14-УІ. Як чапер выявілася, 7 чэрвеня перарэзаў сабе горла лідэр груэвскіх меншавікоў Чхэйдэ. Меншавікі і іншыя эмігранты ўжылі меры, каб гэтак паведамленне не трапіла ў друк. У нумары газеты „Дзі“ ад 10-га чэрвеня (напярэднік забойства Вешабелі) у наборы замазана заметка пра замах на самагубства Чхэйдэ.

Параўнаўшы забойства Вешабелі з самагубствам Чхэйдэ які быў ворагам некаторых форм барацьбы в СССР, камуністычная „Юманітэ“ дае вытаньне рэдакцыі органу радыкалаў „Коты-д'ён“, якая мае інфармацыю ад меншавікоў і ссераў: „Чому моцна абойдзена замах Чхэйдэ на самагубства“.

У панскай Польшчы.

ПОЛЬСКИ СОЙМ НАПЯРЭДАДНІ ДАБРААХВОТНАГА „ХАРЯ-КІРЫ“.

ВАРШАВА, 14-УІ. На 22 га чэрвеня назначана адчыненне сесіі сойму, якому ўрад падасць на зацверджанне часовы бюджэт і праэкт змены канстытуцыі.

На нарадзе з прадстаўнікамі эндэкаў Глембінскім і Сейдай Ратай заявіў, што выпрапанавы ўрадам праэкт змены канстытуцыі мае такія пункты: 1) Урад набывае права распустыць сойм пры ўмове аднагодовага паставы і санкцыі прэзідэнта ў тым выпадку, калі сойм перад гэтым ня выказаў ураду недавер; 2) Тэрмін ухвалення соймам бюджэту абмяжоўваецца 4 ма месяцамі; 3) Прэзідэнт набывае права наладаць вэта (забарону) на паставы сойму, якія ўсё ж такі набываюць моц, калі будучы пэўторна ўхвалены соймам, але абсалютна большасцю галасоў.

Нарэшце Ратай заявіў, што ўрад ня думае зьмяняць выбарчага закону.

Правныя газеты востра нападаюць на Ратая ў звязку з тым, што ён думае ўзняць на бліжэйшым пасяджэнні сойму пытаньне наконт давер'я і падатка ў адстаўку, калі сойм выказа аму недавер'е.

Распад соймавае лавіцы.

На бану Пілсудскага застаўся адзін толькі клуб працы.—Рэшта лавіцовых партый усё больш пераходзяць у апазіцыю да ўраду.—У самым клубе працы насцягвае раскол.

ВАРШАВА, 14-УІ. Друж падкрэслівае, што ў лавіцы левых павялічваецца распад.

Клуб працы (невялікая групка, ахвотная ад партыі „Вызваленне“), які выступаў у дні перавароту салідарна ў усёй лавіцы, зараз выяўляецца адзінай лавіцы партый, бо-справа падтрымліваў урад. Іншыя лавіцы партыі—„Вызваленне“, ППС і сялянскі саюз з кожным днём усё больш адыходзяць ад Пілсудскага і

АДСТАЎНІ ВАЯВОДАЎ.

Міністэрства ўнутраных спраў паставіла звольніць з пасадаў Верхня-Сілезкага ваяводу Більскага і Паванскага ваяводу Бяйскага. Старшыня рады міністраў адносіцца прыхільна да адстаўкі гэтых ваяводаў.

Вестка аб звальненні Бяйскага выклікала сярод соймавай „правіцы“ вялікае абурэнне. (Бяіскі атрымаў у часе выбараў прэзідэнта 200 галасоў).

НОВЫ СТАРШЫНЯ „КЛУБУ ПРАЦЫ“.

На месца Бартолі, які выконваў абавязкі старшыні соймавае фракцыі „клубу працы“, а ў сучасны момант, як вядома, знаходзіцца на чале ўраду,—соймавае фракцыя „клубу працы“ выбрала дэпутата Касцялкоўскага.

НАПАД НА ІТАЛЬЯНСКАЕ ПА-СОЛЬСТВА.

У ночы з 12-га на 13-е чэрвеня зроблены ў Варшаве напад на дом, дзе знаходзіцца італьянскае пасольства.

Канцэлярыя пасольства і прыватная кватэра паса Майні абрабавана. Паліцыя зрабіла шмат арыштаў сярод заподозраных у нападзе.

пераходзяць у апазіцыю ў дачыненні да ўраду. У самым клубе працы лідэр яго Тугут не згаджаецца з павідай клубу ў дачыненні да Пілсудскага і ўраду і, магчыма, выйдзе са складу клубу працы.

Апроч клубу працы, Пілсудскага падтрымлівае яшчэ сам асадаўленны рэспублікі, які звальняецца па сутнасці не партый, а аб'яднаннем напалову вайсковых арганізацый.

НА ПРАКОРМ ЗАГРАНІЦУ.

У Лодзі зноў пачалася масавая эміграцыя беспрацоўных заграціцу.

За другую палову мая г. г. выеха-ла з Лодзі каля 1600 чалавек. У хуткім часе выедзе яшчэ некалькі вялікіх партый беспрацоўных, якія едуць галоўным чынам, у Францыю і Англію.

ЗАБОЙСТВА АГЕНТА ПАЛІТЫЧНАЕ ПАЛІЦЫ.

У ваколіцах Лодзі забіты тайны агент палітычнае паліцыі Казерскі. Забойцы ня выкрыты.

ВОДГУНІ СПРАВЫ БАГІНСКАГА І ВЕ-ЧАРНЕВІЧА.

У вышэйшым судзе разглядаюцца справы Войцеха Дамброўскага, Кле-манса Васілеўскага, Яна Махневіча, Сцяпана Вандаўскага і Марціна Віктаровіча, абвінавачаных у замаху на вайсковую турму ў Варшаве, у якой сядзелі Багінскі і Вечаркевіч. Замах меў нібыта сваёй мэтай звальненне гэтых афіцэраў-рэвалюцыянераў.

Апеляцыйны суд засудзіў у свой час усіх абвінавачаных на катаргу ад 4-х да 8-мі гадоў.

Вышэйшы суд скасаваў прысуд апеляцыйнага суду і пераслаў справу на новы перагляд у апеляцыйны суд.

Беларусы ў Чэхаславакіі.

У звязку з апошняй паставой ЦК КП(б)Б аб інтэлігенцыі, варта пазнаёміцца з групамі беларускай інтэлігенцыі, якая знаходзіцца ў Чэхаславакіі і думае ў свой час вярнуцца на бацькаўшчыну.

Галоўным цэнтрам, дзе асела разам з іншымі беларуская эміграцыя Чэхаславакіі,—зьяўляецца Прага.

Беларуская эміграцыя ў Чэхаславакіі ў сваёй большасці складаецца з палітычных эмігрантаў, удзельніц у ровных часе ў Заходняй Беларусі ці то ад праследванняў польскай улады, ці то дзеля поўнай немагчымасці атрымаць асвету ў вышэйшых польскіх школах на бацькаўшчыне.

Усяго, такім чынам, (разам са старэйшымі палітычнымі эмігрантамі—не студэнтамі) знаходзіцца ў Чэхаславакіі каля 150 сяродомых нацыянальных беларускіх інтэлігентаў (галоўным чынам, сыны осяян і работнікаў і каля 250 выхадцаў з этнаграфічнай Беларусі, якія цяпер гатовы лічыць сябе „тожэ беларусамі“, калі асабліва гэта дае ім якія-кольчых выгоды.

Абсалютную большасць нашай эміграцыі складаюць студэнты, якія вучацца ў вышэйшых чэшскіх школах, з якіх некаторыя праз год-два выйдучу вучовымі аграходамі, лесаводамі, інжынерамі, дактарамі і г. д. Невялікі лік іх нават ужо скончыў навуку.

Большасць з іх вярот у Заходнюю Беларусь пазвуць толькі забаронены і яны свой урок акіроўваюць у бок Савецкай Беларусі, дзебра вераць, што яна ў іх трохую хвіліну жыцця дадзё ім у сабе прыпынак.

Беларускую эміграцыю можна падзяліць на дзве крайні, амаль роўныя па ліку лагеры: старонікаў БССР і „дэмакратычнай“ Беларусі. Паміж гэтымі раілімі групамі ёсць дзволі значны адрывальны да абодвух флангаў

і найбольш цікавца культурнымі пытаньнямі Беларусі.

Калі да беларускай нацыянальнай нарады ў Берліне (12-15-Х—1925 г.) было шмат пасобных гуртоў і груп, то пасля гэтай нарады пача-лася поўная кансалідацыя сіл паводле вышэйсказанага прынцыпу (гл. стр. 16—„Бюлетэнь загр. групы б. п. с. р., № 2—1925 г.“).

Старонікі абедзвюх ідэялігі маюць свае афіцыйныя ўстановы: „Саюз грамадзян БССР“ і „Беларуская рада ў Праге“. Апошняя знаходзіцца ў лепшых варуках у тым сэнсе, што яна афіцыйна прадуе яшчэ з 1924 г., у той час як статут „Саюзу“ да апошняга часу ня быў уладзім зацверджаны і ён працаваў, як філія „Спілкі грамадзян УРСР“. „Саюз грамадзян БССР“ знаходзіцца пад ідэялігі ўдзельніц і кіраўніцтвам групы рэвалюцыйных марксыстаў (які маюць свой неафіцыйны культурна-прафесійны гурток „Грамада“). У клубе „Саюзу“ кожны тыдзень чытаюцца на беларускай мове рафраты (усімі сябрамі па чарзе) як па вывучэнню БССР, так і па палітасьве. Пры клубе ёсць бібліятэка-чытальня.

„Саюз“ мае многа прыхільнікаў на сваім баку, якія, аднак, фармальна не запісваюцца ў „Саюз“, паміж іншымі прычынамі яшчэ і таму, што некаторыя з фактычных кіраўнікоў „Саюзу“ да XII зьезду РКП наліта вяржа адносінамі да беларускай справы і, па намове праф. Навгародцава, яны, пакінуўшы дэманстрацыйна беларускую студэнцкую грамаду, перавялі ў расейскі камітэт (1922 г.). Давяра да гэтых кіраўнікоў беларускага студэнцтва, прыхільнае да БССР і спату-вае камуністычнай партыі,—рэзуме-ецца, ня мае.

Трэба адзначыць, што хаця ў „Саюзе“ найбольш маладзёўшых студэнтаў, аднак ён наймацней за ішчы

Пахаваньне рэдактара „Новая Грузія“.

ПАРЫЖ. 14-УІ. Забыты грузінікі меншавікамі рэдактар газеты „Новая Грузія“ Вешабелі пахаваны на могілках Монпарнас. На пахаванні прысутнічала некалькі сот асобоў савецкае калёніі Парыжу. У той самы дзень на могілках Монпарнас дэманстравалі згодна закліку кампартыі і ўітарнае дэман-страцыі працы 10 тысяч рабочых. Дэман-страцыя прайшла перад могілаю Вешабелі.

Кантрабандная зброя на ангельскім пароходзе.

ЛЁНДАН. З Сінгапуру паведамляюць, што на пароходзе „Карваноншайр“, які прыплыў у Сінгапур з Эўропы, былі внойдзены захапаны 53 ревал-веры і 23 скрынкі з амуніцыяй. Дума-юць, што зброя і амуніцыя прысланы з Амстэрдама. Арыштаваны 3 ма-тросы.

Чэхаславацкі ўрад выславаецца перад Мусаліні.

ПРАГА, 12-УІ. Італьянскі паслан-нік у Праге заявіла, што чэхасла-вацкі ўрад забараніў розныя дэман-страцыі, прысьвечаныя ўшанаваньню па-мяці Матэці.

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

Гараць абшарніцкія палацы.

У маёўку Стацін, Берэсцкага павату згарэў новы палац абшарніка Галікевіча. Следства даводзіць, што палац быў пад-палены сялянмі ваколічных вёсак, з якімі абшарнік заўсёды судзіўся.

Справа 18-ці.

У Наваградзкім акруговым судзе пачаўся 10 га чэрвеня разгляд справы 18-ці беларускіх сялян, арыштаваных у восень 1925 г. ў Гарэцкай, Мірскай, Журавіцкай і Га-радзкейскай гмінах, Наваградскага ваяводтва па падарэньню ў прыналежнасці да каму-ністычнае партыі Зах. Беларусі.

Да справы заклікана каля 60 сьведкаў.

Напад на банк.

У Баранавічах зроблены напад на адзя-ленне дзяржаўнага банку.

Блізка што ўсі гатоўка, якая была ў бан-ку—забрана.

Штодзённая навіна.

У Віленскім акруговым судзе пачнецца 22-га чэрвеня разгляд справы Патапава, Дзержні-скага і Цёлюка, абвінавачаных у прынале-жасці да камуністычнай партыі.

Справа княдзя Гадлеўскага.

У Віленскім апеляцыйным судзе за-кончыцца разгляд справы княдзя Га-длеўскага, засуджанага акруговым судом на 2 гады крэпасці, па абвінавачань-ню ў „процудураўнай“ агітацыі ся-род беларускіх сялян.

Апеляцыйны суд зацвердзіў прысуд акруговага суду.

арганізацыі дысцыплінаваны. „Саюз“ у апошнія часы пачаў выдаваць сваю часопіс „Прамень“. Само сабой разумецца, што „Саюз“ стаў цывёрда на абарону навіцый, прынятых на нацы-янальнай канфэрэнцыі ў Берліне.

Зусім процілеглае становішча зай-мае „Беларуская Рада ў Праге“, на чале якой цяпер стаіць В. Захарка. „Рада“ знаходзіцца цалкам пад ідэ-ёўмі ўплывамі П. Крэчэўскага, які лічыць сябе яшчэ й дагэтуль фармаль-на на страціўшы значэння „стар-шыні Рады БНР“.

Калі да Берлінскай нарады „Бела-руская Рада ў Праге“ мала цікаві-ліся так зван. „незалежнай“ групой студэнцтва, дык пасля нарады яны сталі імкнуцца да кансалідацыі ўсіх антысавецкіх сіл каля адзінага афіцыйнага культурна-грамадскага цэнтру, якім выяўлялася „Беларуская Рада ў Праге“.

Асабліва гэтаму звароту рэчаў паспрыяў яшчэ той факт, што сябры „Саюзу грамадзян БССР“ пажа-далі захапіць кіраўніцтва „Радой“ у свае рукі. Нажаль, дзякуючы нявжа-най перавасе галасоў,—перамога за-сталася на баку „дэмакраты“ (гл. стр. 16—„Бюлетэнь Рады БНР“ № 1, 1926 г.). Выразам кансалідацыі анты-савецкіх сіл у Чэхаславакіі зьяўля-юцца спробы П. Крэчэўскага і В. За-харкі навізаць сталы контакт з „Ся-лянскім студэнцкім саюзам“ у Праге (філія віленскага „сялянскага саюзу“) і „Заграцічнай групай партыі бел. с. р.“.

Як-бы гэтыя групы пасобку малы ня былі, але, прыняўшы пад увагу іх палітычную сьведомасць і актыў-насць,—трэба прызнаць (пры вару-ку, калі „лідары“ вдалося зьвязаць старыя асабістыя падрахункі), што яны будуць выкарыстоўваць усялякую магчымасць у барацьбе з савецкім Менскам, звязваючыся з антысавец-кімі групамі ў Заходняй Бела-русі.

Гэта яны паказалі ўжо на справе.

У апошні час.

Новы выбух забастовачнага руху ў Польшчы.

ВАРШАВА, 14-УІ. Пасля некаторага часу паохламайскіх падаў у Поль-шчы пачаўся шпары рост забастовак на аэканамічным грунце. З усіх канцоў Польшчы надходзяць весткі аб забастоўках і канфіліктах. Забастовачная хваля проці абштарна характар у прычынах тэго, што прадпрыемствы шы-рока ўжываюць лёкаўты. У Варшаве адміністрацыя грамадзкіх работ спыні-ла работы. Лёкаўтам ахоплена 600 рабочых, занятых на каналізацыйных працах. У Праге (ваколіца Варшавы) забаставалі рабочыя зааплачнае фаб-рыкі „Пломька“. Адміністрацыя звольніла 1.000 рабочых, якія патрабуюць павялічэння заробку на 40 проц. Пад Варшаву забаставалі рабочыя пагальняў. Адміністрацыя шляхоны гуты ў Дамброве ў адкас на забастоўку абвясціла рабочым лёкаўт. У Вільні ўжо тыдзень бастуе 950 шаўдоў, якія патрабуюць павялічэння заробку на 30 проц.

Канфіскацыя нумару „Роботніка“.

ВАРШАВА, 14-УІ. Нумар органу ППС „Роботнік“ за надрукаваныя паведамленьня аб расэрве выкліканых памешчыкамі войск над сялянамі ў Баранавіцкім павеце канфіскаваны.

У Саюзных Рэспубліках.

На палёх.

Розыгрыш 2-е сялянскае пазы-кі ў Сьвярдлоўску.

СЬВЯРДЛОЎСК, 14-УІ. 13 чэрвеня распачаўся трэці тыраж другое сялян-скае пазыкі.

Зьніжэньне рознічных цэн.

Цэнтральная міжведомствявенная ка-місія для зьніжэньня рознічных цэн ухваліла па магчымасці зьнішчыць зварэжа ўсе дапамагаючыя росту цэн зьявішчы і зьнізіць цэны ў сярэднім на 10 проц. на тых прамысловых та-вары, якія мы маем у малым ліку.

Мэтрапалітэн у Маскве.

Распачаты перамовы з намецкімі і францускімі фірмамі наконт абудав-вання ў Маскве мэтрапалітэну. Мэ-трапалітэн будзе пабудаван выключна на сродкі чужаземнае пазыкі.

400 проц. накідкі.

Распачатая камісія Народнага Ка-місарыяту Гандлю, якая ўстанаўляе нацёнкі на ўвозную крамліну, надба-віла ў сярэднім 30 проц. на фабрыч-ныя цэны. На коўдры, хуткі і інш. рэчы, танна набыты заграціцай, над-баўка складае 10 проц. фабрычных цэны.

Гандлёвыя арганізацыі на фабрыч-ныя цэны накідалі ад 44 х да 176-ці проц, а на цэны Народнага Каміса-рыяту Гандлю—да 96 ці проц.

Нізавыя арганізацыі на фабрычныя цэны набаўлялі ад 61-го да 393-х пр., а на цэны НК Гандлю—ад 11-ці да 218 ці проц; надбаўкі на цэны ганд-лёвае арганізацыі дасягалі 193-х проц-антаў.

Цікава адзначыць, што нават забра-каваныя тавары нізавыя і сярэдзінныя арганізацыі выкідалі на рынак з над-баўкаю ў 50 80 проц.

У Туркменістане пачалося жніво.

ПАЎТАРАП. Распачалося жніво азімня. У параўнанні з летнім годам значна павялічылася ураджайнасць збожжа і травы. Пшаніца летась апынялася ў 2,7 салю, а сьвета на цэлы бал вышэй.

На Вальні.

ЖЫТОМІР. Надвор'е сярняе засевам на Вальні. Эспертная камісія лічыць станові-шча засеваў такімі: азімня (жыта і пшаніцы)—3 балы, ярына (пшаніца)—2,4 балы, ячмень і авёс—3 балы, грэчка—2,7 балы. Сьвета на палетках амаль што на відзе шкодніку.

У Башкірыі засевы горшыя ле-ташніх.

УФА. Становішча азімня ў Башкірыі апыняецца ў 2,5 балаў, пшаніца—2,8, авёс—2,7. З прычыны малага дажджу рост азі-мня затрымаўся.

Засевам у Крыме бракуе вільгаці.

СІМФЭРОПаль. За другую палову мая становішча азімня не змянялася. Эксперт-ная камісія ацніла становішча засеваў Кры-му на 1-га чэрвеня ў 3,5 балаў. Ярына па-горшылася і дае толькі 2,9 балаў прад-ы на 15 га мая. Ярына пагоршылася з пры-чыны недахопу дажджу.

Крыму пагражае саранча.

СІМФЭРОПаль, 14-УІ. У Чапай-скім раёне распаўсюджваецца саранча, не звязаная на ўжытках Наркамзему Крыму мёрн барацьбы з ёю. Саранча ахапіла 5 тысяч дзесяцінаў. Хутка яна распачне ляццё, і эмагацца з ёю бу-дэ надзвычайна цяжка.

Крымскі СНК абвясціў тэрыторыю Крыму пад пагрозам нападу саранчы.

Град зьнішчыў засевы.

КРАСНАДАР, 14-УІ. Спэцыяльная камісія ўстанавіла, што ў Аубе Чэр-кезкае вобласці град зьнішчыў 1.800 дзесяцінаў азімня.

дэсяцінаў азімня.

слухнасьці іх выпадкаў, трэба павы-ваць у БССР і відавочна павялічы-тыя вялікія дасягненні ва ўсіх галі-нах жыцця краіны і талды толькі можна зразумець, як многа зробі-для Беларусі ўлада рабочых і осяян.

УсеКП. Але дзела гэтага ня трэба падыходзіць да БССР в пэўнай пр-дуцтасцю (нішто-ж ня кажа, што тэ-ужо зроблена ўсё!), а яшчэ больш-ня трэба хварэць „сялянскім“ дагма-нізмам, гр. Ярэміча, які будучы ў д-легацыяй у Менску, бачыў адно, а ў Вільні пісаў, пасля, саўсім другое.

Ёсць яшчэ ў Праге прафэсійна-на-студэнцкія арганізацыі, як АБСА („Аб'яднаньне беларускіх студэнцкіх арганізацый“) і „Культурна-прафес-нае т-ва імя Фр. Скарыны“. Але гэтыя арганізацыі ніякай палітыкай за-мацца ня хочуць і палітычнай роі не адгрываюць.

Перайцваючы беларускія аргані-зацы ў Праге, нельга моўчкі абыйсці так зв. „Обшчэство еднства руской культуры і „Союз беларусосов і ма-лорусосов“, якія паставілі сабе мэтай эмагацца з нацыянальным рухам бела-русаў і украінцаў. Камітэтам „Обшчэство“ і „Союз“ зыхадзіць эт-награфічнай Беларусі і Украіны (ці-чынам сыны памешчыкаў, выскокага параката чынавенства і папоў).

Пры афіцыйна зацверджаным ста-туце „рэвнглётэй еднства русою культуры“—гэтыя арганізацыі пад шу-мож прапатаждуюць сгруктэўшыя аб у-гі „еднаі-недзельной, праваславна і народностві“, і паціку мараць аб олі-аным манарху.

Ідэямі кіраўнікамі іх былі паво-ны праф. Навгородцаў і праф. П. Струва, а фактычным арганізатарам—праф. Верчун.

Вельмі характэрна, што гэтыя „Обш-чство“ і „Союз“ неафіцыйна былі прыхільна спатываць і падтрымліваць правамі расейскімі с. р. у Праге. Так выглядзе мільёны беларускіх ровных адценьняў у Чэхаславакіі.

Л. Зяц.

У Савецкай Беларусі.

С.-Г. падатковая кампанія разгортваецца.

(Чаўкі р., Магілёўшчына).

Падрыхтоўка праца да надыходзячай с.-г. падатковай кампаніі ў Чаўкім раёне пачалася 25 мая пасля пленуму райвыканкаму, на якім былі абмеркаваныя тэхнічныя мерапрыемствы ў справе ўсталявання прыбытковасці гаспадаркі па паасобных сельсаветах і селішчах. Для Чаўскага раёну норма абкладання ўстаноўлена 34 р. Пленум займаўся гэтым пытаннем цалкам дэна і вельмі ўважліва адносіўся да справы ўсталявання прыбытковасці па паасобных сельсаветах.

8-га гэтага чэрвеня адбылася пашыраная нарада прэзідыуму РВК супольна са старшынёй і скартарамі сельсаветаў і іншымі працаўнікамі; на гэтай нарадзе была абмеркавана інструкцыя аб сельска гасп. падатку сёлётына года. Інструкцыя разглядалася падрабязна і апрацоўка яе вывадалася ў практычным пытанні і прыкладах. Трэба адзначыць, што тэхнічныя, арганізацыйныя, падрыхтоўчыя праца праводзілася і праводзіцца ў патрэбнай меры як сярод працаўнікоў сельсаветаў, так і сярод вясковых актыву наогул. Гэтым пытаннем займаўся таксама і партыйны арганізацыя, ставячы даклады на сваіх сходках і робячы практычныя паставы па гэтым пытанні. Вучот па нашаму раёну пачнецца з 11-га чэрвеня. Ужо перададзены паслядоўныя апискі, інструкцыі, розная літаратура і г. д.; вучот павінен скончыцца не пазней 10-га ліпеня.

Для кіравання на мясцовых РВК мы значна працаўнікоў, якія час-ад-часу будуць выязджаць у сельсаветы і кі-

раваць даннай работай. Каландарны план вучоту як па сельсаветах, так і па паасобных селішчах выпрацаваны і разасланы на месцы для практычнага правядзення ў жыццё. Праўда, сёлёта праца па ўлічэнню і вывадзены прыбытку цяжкая, але ўсё ж такі пры добрым інструктаванні сельсаветаў і правільным кіраванні з боку РВК уся гэту работу можна выкапаць правільна і сваячасова. Так яно і павіна быць.

І. Збуржынскі.

Падрыхтоўка ў Аршанскім раёне.

Пытанне аб новым с.-г. падатку шырока абгаварвалася на тым, што адбыўшыся пленуме райвыканкаму, а праз тры дні на пашыраным пленуме райкому.

Тут падрабязна праводзілі наглядныя лічы і спосабы, як падрыхтоўці да той ці іншай гаспадаркі, як правільна на вылічэнні падатка. Спіняліся на пытанні: аб рабочых заводах, якіх маюць сваю с.-г. гаспадарку, як быць калі рабочы, маючы сваю с.-г., павольна вучоту на якіх небудзь прычынах павінен завод.

Выкаваліся за неабходнасць шырока павесці падрыхтоўчую працу, каб насельніцтва было павышана. На ўсіх с.-г. вылучаны ўдзяляльныя райвыканкаму і райкому, а вядомыя інструкцыі і падрыхтоўчы прыступкі да працы. Сяляцтва добра азнаёмілася з законам аб сельска-гасп. падатку.

А. С.

Сялянства аб рэформе сел.-гаспадарчага падатку.

(В. Крушынінскі сельсавет, Рагачоўскі р., Бабруйшчына).

6 чэрвеня пачалася кампанія азнаёмлення сялянства з рэформай с.-г. падатку на 1926-27 г. Усе сябры РВК разыходзіліся па раёне ў даклады, каб потым з гутарак і думак сялян падрыхтоўці да правільнага абкладання падатку пачобных заробкаў.

У наш с.-г. савет прыехаў т. Аляксандраў, які на сходзе на вольным павятры растлумачыў, які будзе падаток на бягучы год. Присутнічалі барадачы, якія давалі свае практычныя прапановы наконт абкладання пачобных заробкаў. Адначасна, што трэба абкладваць пасеў па прыкладу Мазырскай акругі, а то сяляне перайшлі на духполье, стараючыся вясель як можна болей, у выніку чаго ямыя не адпачывае і дае копіі ўраджай.

Па думках сялян, на трэба было абкладваць падаткам сямей, ды яшчэ 8-месячным.

Тут-жа вылічылі некаторым сялянам падаток на гэты год і выявілася, што ў параўнанні з мінулым годам у бедняцкай падатка меншы на 15 проц. Наогул падатка меншы, чым у мінулым годзе. Да абкладання пачобных заробкаў урад падрыхтоў правільна. Так, у некаторых селішчах 1 дзею. сяду дае больш прыбытку, чым 7-8 дзею. ворнае вямлі. Сяляне віталі ўрад за вывадзены ад падатку 20 проц. бядняцкіх гаспадарак.

Наогул, с.-г. падатка на страшыць бядняцкіх і сярэдняцкіх гаспадарак. Трэба выслаць экспертную камісію ў наш с.-г. савет для абследавання аймага вобшча, якое выглядае яшчэ з вясны вельмі кепска з прычыны адсутнасці дажджоў у нашым раёне, каб потым правільна вылічыць падаток з прычыны неўраджая.

Присутны

Задачы аграпрапаганды на Віцебшчыне.

За апошнюю віну наша акруга ў асноўных аграпрапаганды значна пасунулася наперад. Праца па аграпрапагандзе на гэты год на кожнай пашырана, але і палешана яшчэ з дзякуючы негаторай планнасці і г. д.

У выніку праробленай працы мы маем тэндэнцыю насельніцтва ў бок практычнага прыстасавання прапагандуемых мерапрыемстваў савецкай уладзі. Гэта будзе вялікая цяга і землярэпарадкаванню, к пераходу на шматполье, к пашыранню сельскай гаспадаркі, к машынізацыі гаспадаркі і г. д.

Разам з гэтым, робячы вынік нашай працы па аграпрапагандзе, мы павіны адзначыць, што ў гэтай працы яшчэ ня ўзят рахуны курс на самадзейнасць самаго насельніцтва, ва яго каапераванне, на ўважы работу па аграпрапагандзе з работай каапаратываў, на ўдзел савецкага грамадзянства ў гэтай справе і г. д.

Падлічваючы ўсе гэтыя неахваты, перад адпаведнымі ўстановамі стаюць даўнае шэраг задач у справе аграпрапаганды як з боку арганізацыйнага, так і з боку метадычнага падходу к ёй.

У аснову нашата плана аграпрапаганды павінен быць паложан павышаны план Наркамвему, прыстасаваны ў умовах кожнага раёну ў асобнасці. У пэўны ўвагі на бліжэй час трэба паставіць прапаганду мерапрыемстваў па разгортванні таварнасці ў сельскай гаспадарцы, па машынізацыі вёскі, пашырэнню пасялкоўнага будаўніцтва, па павышэнню тэхнікі і пераходу на шматполье, па разгортванні сельска-гаспадарчай каапаратываў і агракультурнай дапамогі беднаце і г. д. і г. д.

Разам з гэтым нам ня трэба паслабляць нашай увагі к растлумачэнню прасцейшых мерапрыемстваў, паміж гэтых павышэнню даходнасці нашай сельскай гаспадаркі.

Гэта будзе ворыва на віну, напар, сартыраванне вяселья і г. д.

Усю гэту працу нам неабходна ўважыць з агульным планам райвыканкаму, вядома, яе з усімі вядомымі аграпрапаганду арганізацыямі, павышанае яе на падставе точнага вучоту маючыся ў нас сіл і сродкаў.

Метады працы, якія мы бралі цалер у аграпрапагандзе, не заўсёды былі жыццёвымі і не заўсёды давалі жадаемыя вынікі. Нам трэба палешыць метады аграпрапаганды, асобна ўважыць вярнуцца на метады паказальнага характару (паказальныя вучоты, выстаўкі і г. д.) Памоднікі ў гэтай працы павіны быць сёўхы, камхозы, камітэты ўважанага, асобныя бядняцкія і сярэдняцкія гаспадаркі.

Адначасна з гэтым мы павіны прыняць меры к павышэнню палітычнага і метадычнага роўня нашых аграпрапаганды, к павышэнню іх кваліфікацыі, к прадстаўленню ім усіх неабходных умоў для вядзення аграпрапаганды, шляхам прыстасавання ўсіх культурных сіл, можа аказаць рабаванне.

Нам трэба таксама падняць на належную вышыню сельска-гаспадарчую вучобу: прасачыць аграпрапаганду працу хат-чытальняў, павышыць сельска-гаспадарчы ўзровень у сельскай школе, узяць курс на паставіць сельска-гаспадарчай самаадукацыі і внішчыванне сельска-гаспадарчай вясельнасці, правільна паставіць работу сельска-гаспадарчых гурткоў, прасунуць сельска-гаспадарчую папулярную кніжку ў вёску, шыроў скарыстаць майсцовую газету і наогул увесць друку.

Усе гэтыя мерапрыемствы нам уласна правесці ў жыццё, каб будзе ўдзягнута ўсе актыўнае насельніцтва ў гэту работу, каб будзе гэта работа вясельска правільным кіраваннем.

А. Прамень.

Праступная безгаспадарнасць.

(Хут. Шмакі, Магілёўшчына).

Увосень мінулага году Немкаўскае лясніцтва, як пачало перадаваць лес мясцовага значэння, перадае яго дагэтуль. Варту зьявілі яшчэ ўвосень і перададзены лес (каля 50 дзею.) ўвільку отаў бязлітасна внішчацца сялянствам усіх абшчарных вёсак, асабліва грамадзянамі в. Шмакі, у якіх у кожнага на вуліцы перад хатай навалена кучамі народная гаспадарка. Цяпер-жа лясніцтва схавалася і хацела перадаць унаўважаным лес такім, якім ён вастаўся пасля змы, але ўнаўважаны адмовіўся прыняць яго без падліку зрубленых дрэў, тады лясніцтва з членамі сельсавета ў ўнаўважанымі стала падлічваць, колькі зрублена дрэў. Знаяшы больш 400 падв. пакрытых мохам. Вось як праводзіцца рэжым эканоміі ў радцы наліжным выкарыстанні лесаматэрыялаў.

Трэба належным установам вярнуць на гэта ўвагу і виваватых прыцягнуць да адказнасці. Я. Савіцкі.

Магілёўская Цэнтральная фэльчарска-акушэрская школа.

(Апошні выпуск).

У 1875 годзе ў Магілёве была адчынена для Менскай, Віцебскай і Магілёўскай губерняў — Магілёўская Цэнтральная фэльчарская школа, а побач з ёю з 1884 года існавала і павышальная школа. Гэтая лясельная ў 1917 годзе аб'ядналася ў адную фэльчарска-акушэрску школу, якая ў 1922 годзе была перайменавана ў фэльчарска-акушэрскай тэхнікум.

Бярэчыца з фэльчарызмам патрабавала адчынення і фэльчарскага тэхнікуму. У 1923 годзе быў спынен прыём вучняў у фэльчарска-акушэрскай тэхнікум і адчынены прыём толькі ў акушэрскай тэхнікум, які ў гэтым годзе даў ужо выпуск к 15 мая ў ліку пяці дзесяці асоб-акушэрак.

А сёння 9 чэрвеня 1926 году пакідае сцяны Магілёўскай фэльчарска-акушэрскай тэхнікуму апошні сарак восьмы выпуск фэльчароў і фэльчары-акушэрак у ліку восемдзесяці адной асобы.

За сарак восем выпускаў выйшла са школы 1962 фэльчары і фэльчары-акушэры. Толькі невялікая частка з іх выехала ва межы Беларусі, а калі 90 проц. прайшла і прыеце па пунктах на працягу ўсталявана на карысць убогай беларускай вёскі і яе цемны жыхарства. І трэба адзначыць: добра працавала Насельніцтва было здавальняе праці школьных фэльчароў і на некаторых пунктах гэтыя фэльчары карысталіся ў масельніцтва на кельныя аўтарытэты, чымся вясковым, альбо месцавыя датары. Пажалаем жа і апошнім выпуск шчыра працаваць на карысць жыхарства Беларусі.

М. Пігулеўскі.

Тэрміны і парадак падачы скаргаў і хадайніцтваў плацельшчыкаў адзінага с.-г. падатку.

Вылічэнне сельска-гаспадарчага падатку — справа вельмі цяжкая і складаная. Кожны год змяняецца закон аб гэтым падатку. Кожны год савецкія органы, якія праводзяць гэты закон у жыццё, сустракаюцца з новым парадкам вучоту прыбыткаў і вылічэння падатку па паасобных сялянскіх гаспадарках. Звычайна, вараз жа пасля апублікавання закону, пачынаецца праца па правядзенню яго ў жыццё. Працаўнікі на мясцовым узроўні не паспелі добра ўсвядоміць запатрабаванні новага закону, а ўжо павіны яго праводзіць. І вось, з прычыны гэтага бывае шмат памылак і недахватў у працы органаў, якія робяць вучот і вылічэнне падаткаў. Гэтыя памылкі выпраўляюцца ў часе правядзення кампаніі асобнымі арганізацыямі — райбіннімі і акруговымі падатковымі камісіямі. Кожны сялянін, неадаволены вынікамі вучоту, або вылічэннем падатку, можа падаваць аб гэтым скаргу ў раённую падатковую камісію. Апошняя павіна ўважліва і ў адначасны тэрмін разгледзіць гэту скаргу, прыняўшы па ёй неабходнае рашэнне і паведаміць аб гэтым рашэнні селяніна, падаўшага скаргу.

Куды падаюцца скаргі. Скаргі, або хадайніцтвы па сельска-гаспадарчым падатку паасобных плацельшчыкаў падаюцца ў сельска-гаспадарчы камісіі (сельсавет).

Скаргі на неакожныя адносіны асоб райвыканкамаў і сельсаветаў, а таксама членаў раённых падатковых камісій падаюцца ў акруговы выканаўчы камітэт.

Скаргі калектывных і каапаратывных гаспадарак, дзяржаўных і грамадзкіх арганізацый, дзейнасць якіх абмежавана даўным раёнам, падаюцца ў раённую падатковую камісію.

Калі паасобны плацельшчык не адаволены паставою райбіннай падатковай камісіі, то ён можа скарыцца ў акруговую падатковую камісію (пры фінансаванні).

У гэтым выпадку плацельшчык адрасуе сваю скаргу ў «акруговую падатковую камісію» і падае яе ў раённую падатковую камісію (райвыканкам). Такі-ж парадак падачы скаргаў устаноўлены і для цэлых вёсак.

У акруговую падатковую камісію падаюць свае скаргі савецкія гаспадаркі, дзяржаўныя і грамадзкія арганізацыі, а таксама калектывныя і каапаратывныя гаспадаркі, якія вастаюцца неадаволенымі паставою райбінных падатковых камісій.

Паставы акруговых падатковых камісій па скаргах паасобных і калектывных гаспадарак выдзяляюцца канчатковымі. Аднак, калі акруговы падатковы камісіі разглядаюць скаргу не па закону, то паасобныя і калектывныя гаспадаркі могуць скарыцца ў Народны Камісарыят грашовых спраў, які разглядае скаргі па паставе акруговых камісій у парадку нагляду, г. зн., у выпадку змены існуючых законаў аб сельска-гаспадарчым падатку паставою гэтых камісій.

Толькі для дзяржаўных сельска-гаспадарчых аб'яднанняў (трэставаных савецкіх гаспадарак) паставы акруговых падатковых камісій не з'яўляюцца канчатковымі. Гэтым аб'яднанням прадстаўлена права падаць скаргу на паставу акруговай падатковай камісіі ў цэнтральную падатковую камісію (Менск, Нар. Кам. грашовых спраў).

У прыёме скаргі падаюць выдаецца квіток. Гэты квіток кожны павінен патрабаваць ад асобы, якая прымае скаргу.

Як і скаргі на прымаюцца. Кожнаму селяніну вядома, што нормы прыбытку ад пашы, скаціны і інш. устаноўлены для паасобных сельсаветаў і селішчаў абавязковымі паставою акруговых выканаўчых камітэтаў. Гэтыя нормы з'яўляюцца абавязковымі для вылічэння падатку ў бягучым годзе. Магчыма, што паасобныя вёскі, або паасобныя гаспадаркі не адаволены гэтымі нормама, хоць гэтыя нормы да апублікавання абгаварваліся на ш-

СТРЭЛАЧНІК ВІНАВАТЫ.

«Стрэлчлік вінаваты»... Гэта «тэхнічны» тэрмін чыгункі, які выклікае горкую ўсмешку ў тых, хто з ім сутыкаецца. Як і ўсякі тэрмін, гэты тэрмін мае сваю гісторыю. Гісторыя гэта старая, як і сама чыгунка, якая ня так даўно з'явілася на сваёй стагоддзе. Так пэўна ведае за сабой гэты тэрмін... Цэлы век гэты тэрмін не дае спакою якой-небудзь дробнай сошцы чыгункі.

Так ужо вядома ад пачатку існавання чыгункі, што калі з'яўлялася якая-небудзь катастрофа на чыгунцы, то вінаватым быў стрэлчлік, які-ці правароніў чыгунку, цы на туды пераставіў стрэлку. Так і ўкараніўся тэрмін «стрэлчлік вінаваты». І калі, што-небудзь адраецца на чыгунцы, то перш на перш кідаюцца шукаць таго стрэлчліка, які можа быць вінаватым. Бо інакш і ні можа быць: на тое і гэты тэрмін існуе.

А калі вінаваты ня стрэлчлік, дык яго трэба як небудзь зрабіць. І рабіць стрэлчліка, які вінаваты, на чыгунцы ня такі цяжка: рабілі і сто гадоў, практыка мацэна вялікая. Інакш кажучы, руку на гэтым набілі...

Існуюць на чыгунцы розныя ведамасці, якія перадаюцца па тэлеграфу. У іх ішчэна аб руху чыгункі, аб грузаважароце і інш. Каб яны былі занадта вялікімі, іх звычайна перадаюць асобным шыфрам, які значна скарачае лік слоў. Вось такую ведамасць перадавала станцыя ўрэчча Зах. чыг. на ст. Асіповічы для далейшай перадачы ў Менск, у кантору аддзялення службы руху. Ведамасць ішла за № 38. Перадаваў яе начальнік ст. Урэчча, прымаў у Асіповічах тэлеграфістка Ш. Далей у Менск перадавала тэлеграфістка Г.

Ведамасць у аддзяленні прызналі непрадкладвай і дзяжурны Любека піша началь-

ніку вучастку тэлеграфу: «Прочу выясніць нязначна, хто ісказіл тэлеграму і впродзе не допускат тагога вярна». Перапіска аб скажэнні ведамасці пішла ў Асіповічы. Тут старшы тэлеграфіст расказаў усе стужкі і знаяшо, што прыняла тэлеграфістка Ш. таксама і перадала. Піша ён пачатку вучастку: «Препроводжяя при сем бумажную волокиту, сообщю, что по наведенным справкам „исказил и наврал“ в телеграмме ДС (нач. ст.) Урэчча, а потому просьба возбудить перед Ш. (нач. тэлеграфу) ходатайство о привлечении к ответственности ДНХ (диспетчер) Любека и ДС Урэчча за умышленное создание бумажной волокиты, за оскорбление агентов телеграфа и за попытку свою вину свалить на других».

Здаецца ясна? Але пачатковы гэтым не здавалася: ня можна-ж каб быў вінаваты начальнік станцыі, які скажу дэпашу і дыспетчар які «пекні» вымаўлюся па адрасу тэлеграфістаў. Гэтага быць ня можа, калі сто год быў заўсёды стрэлчлік вінаваты! А ашукаць яго ня цяжка. На тое-ж і стагоддзёная практыка ёсць!

І начальства знаяшо стрэлчлікаў: за скажэнне тэлеграмаў даю «замечание» (арт № 2359) тэлеграфісты Г. (яна стала «стрэлчлікам» замест нач. станцыі Урэчча), а старшаму тэлеграфісту — таксама «замечание» за «неправильное расследование (а проверка стужки?) по переписке № 2009, неактывных выражений в № 224 (а гэта-ж словы диспетчера?) и создание излишней переписки». Як бачым старшы тэлеграфіст стаў стрэлчлікам замест дыспетчара. Зрабілася ўсё як і трэба было: за ішчэна стрэлчлікаў, якіх толькі і маглі быць вінаватымі. Стагодковы тэрмін апраўдаў себе яшчэ раз.

Хв. Шынклер.

Весткі з месц.

— У Магілёўскай акрузе для падрыхтоўкі інструктараў арганізуюцца практычныя курсы па арганізаванню будаўніцтва. Патрэбныя на гэту справу сродкі адпашае акруговае страхавое агенства.

— У Полацку ў гарадзкім театры 6-га чэрвеня распачаўся суд 6. 10 «змаганніцка» з рэвалюцыйным рухам. На лаву палудных: Акаловіч, Гайковіч, Хаткевіч, Пугачёў, Трыгоруў, Давыдзенак, Мацель, Карпіч, Лазарэў і Шуцько.

Гэтыя палудныя ў 1904 і 1905 гадох дапамагалі збываць і расстрэльваць у Полац-

ку ўдзельнікоў рэвалюцыйнага руху, галоўным чынам, сяброў падпольных арганізацый. Справа працягнецца некалькі дзён.

Тарфяныя распрацоўкі ў Віцебшчыне.

Акруговая Зямельная Управа распачала распрацоўку торфу ў раёне Віцебску. Плошча тарфяніка складае 65 гектараў, сярэдня глыбіня залежу — 1 метр. Запасы торфу — сырыя вылічаныя ў 5 000 000 куб. метраў і сухаго торфу — 1 600 000 куб. метраў. Рапрацоўкі ішчэна дадучы 250 куб. саж. фармаванага і 400 куб. саж. рэзанага торфу.

Акруговая хроніка.

Пажар у Бялынічах.

У м. Бялынічы, Мазырскай акругі пажар звышчэй дзаве вуліцы. Старэла 57 двароў. У полым згінула адна жанчына і 2-е дзяцей. Страты дасягаюць 16 000 руб. Прымаюцца меры для дапамогі пагарэлым.

Пажар ў Сілічах.

У в. Сілічы, Калінінскай акругі згарэла 18 двароў. У полым загінула 3-е дзяцей.

Маланка забіла 21 карову і 54 авечкі.

У раёне мяст. Нароўль, Мазырскай акругі маланка забіла 21 карова і 54 авечкі, 2 пастухі паранены.

Зачыненне таварнай біржы.

Магілёў. У бліжэйшым часе ліквідуецца Магілёўская таварная біржа.

Прычына — асуднасць эканамічных асноў для развіцця гэтага біржы.

рокіх пленумах раёнаў і сельсаветаў. І вось гэтыя скаргі на няправільныя нормы прыбыткаў паасобных вёсак, або гаспадарак да разглядавання ня прымаюцца.

Тэрмін падачы скаргі. Скаргі на няправільны вучот крыніц прыбыткаў і едакоў падаюцца ў працягу 2-х тыдняў ад дня апублікавання плацельшчыкаў вынікаў вучоту.

Скаргі на няправільнае вылічэнне падатку — ў месячны тэрмін пасля атрымання акладнога ліста.

Хадайніцтвы ад льготна з прычыны якой небудзь стыхійнай навалы — ў месячны тэрмін пасля гэтай наваль.

Скаргі на непрадастаўленне льгот — ў месячны тэрмін ад дня атрымання акладнога ліста.

Калі плацельшчык падае скаргу пасля паказаных вышэй тэрмінаў, то ён павінен даць прычыну спазнення.

Тэрміны разглядавання скаргаў. Сельска-гаспадарчыя камісіі накіроўвае ў раённую падатковую камісію ўсе атрыманыя ёю скаргі ў 3-х дзённы тэрмін. Раённая падатковая камісія разглядае гэтыя скаргі ў 7-дзённы тэрмін.

Скаргі аб прадстаўленні льгот, апрача хадайніцтваў аб сідках з прычыны стыхійнае наваль, разглядаюцца і вырашаюцца падатковымі камісіямі за два тыдні да набліжэння першага тэрміну плацельшчыка падатку.

Скаргі плацельшчыкаў сельска-гаспадарчага падатку па ўсе іштаны падатку без аплаты гербавым і канцелярскім абарам. Падатка скаргі на спыненне звышчэй падатку, бо аплата падатку па закону не з'яўляецца падставой для адхілення хадайніцтва плацельшчыка аб звароце ўнесеным сум.

Пытанню прахаджэння скаргаў плацельшчыкаў па сельска-гаспадарчым падатку праз усе іштаны ўрад надае вялікае значэнне. Праца падатковых камісій, якія разглядаюць гэтыя скаргі, будзе вважана пад неапрадзеным кантролем з боку самаго сялянства ў асобе яго выбарных арганізацый савецкай улады.

Сялянін, запаматуў парадок і тэрмін падачы скаргаў і хадайніцтваў па сельска-гаспадарчым падатку.

Рабочае і прафэсійнае жыццё.

Аб днёх адпачынку.

Гэта ўжо жалевы закон прыроды... Калі адзін кажа «так», дык другі абавязкова павінен сказаць «не»...

Гэтыя думкі міма волі прыходзяць, калі мы, служачыя і рабочыя, хочам зрабіць што небудзь абяцанае, што-небудзь палёгачнае.

Есць 6 дадатковых дзён адпачынку. Гэтыя дні супадаюць з днямі рэлігійных свят. І вось шмат якія прадпрыемствы і ўстановы, не жадаючы святкаваць, ня хочучы выбіраць аўрэлей, праваслаўных або татарскіх свят, кажуць: «давайце адзінае ўсякія свят, давайце будзем працаваць, а за лік гэтых 6-ці дзён адпачынку прадоўжым нашы водпускі».

Правільна гаварылі шмат якія ўста-новы.

Зусім так зацвердзіў Нархампрац БССР. Але ёсць у нас уштыг адміністрацыі, бо ў нас такія зай-адзельнікі, што лішні 5-6 дзён вод-пуску іх вельмі страшаць (ці ж мож-на звычайнаму неаднаўдзёнаму супрацоў-ніку даць водпуск больш 2-х тыдняў, гэта ж не «эканомія»...) і яны ўсякімі спосабамі адхіляюць гэту ідэю і ка-жуць: «давайце святкаваць уштыг, давайце адпачываць на сёмуху, пагуля-

ем на вылідавань» і г. д. І вось маем гэткае зьявішча: у дзень «уштыг» 10 га чэрвеня супрацоўнікі СНК святкавалі, а супрацоўнікі ЦВК працавалі; супрацоўнікі Нархампра-цывалі, а ў «Госторгу» святка-валі (абедзвы ўстановы знаходзя-ца ў адным памішканьні). Матэрыя-ца ў адным памішканьні. Матэрыя-ца ЦВК атрымае 3 тыдні водпуску, а матэрыяца СНК—толькі 2 тыдні.

Такія зьявішчы наглядна паказваюць на аднаўдзёнае жыццё ў нашых адміністрацыях. І гэта, вельмі некар-мална.

Яма сумневань, што калі-б гэты ад-міністрацыі прыслушаліся да парад-Нархампрац, дык пытаньне аб рэлі-гійных святках даўно было б вынята з парадку дня, бо нікога ня цікавіць святкаваць тое ці іншае святка, а кожны хоча атрымаць больш некалькі дзён адпачынку.

Пытаньне, па-мойму, вельмі важнае і цікава ведаць думкі тых адміністра-тараў, якія самі атрымалі месечны, а то і большы водпуск, чаму яны так упарта і так жорстка ня хочуць раз-вязаць пытаньня на карысьць служачы, якія ня хочуць адпачываць у рэ-лігійныя святкі, а хочуць паваліцца на тыдзень свой водпуск. Леўскі.

На фабрыцы беларускіх запалак.

(Нова-Барысаў).

«Чырвоная Барысаў»—гэта адна з самых буйных фабрык маладой бела-рускай прамысловасьці.

Запалак «Чырвоная Барысаў» рас-паўсюджваецца па ўсёй тэрыторыі Са-вецкай Беларусі. Іх мы можам знай-сці ў кожнай частцы нашатай вялі-кай Саюзнай ССР, бо ў нас у Паро-дзі і ў іншых замежных краінах.

І таму аўсім аразумела, што я-толькі пападаеш у рабочы Нова-Бары-саў—у першую чаргу на «Чырвоную Барысаў».

Вось некалькі рысаў з гісторыі гэ-тай ф-кі.

Арганізавалася яна ў 1901 г. і ўсё-час была ў руках прыватнай асобы. Пасля Кастрычніскай рэвалюцыі ф-ка зрабілася дзяржаўнай. Але ба-рацьба тых гадоў моцна тармавала фабрычную працу. Вольшасць рабо-чых была на фронце. А ў часы поль-скай акупацыі ф-ка аўсім стала.

3 м-цы ня дзіміла фабрычная тру-ба.

Яшчэ і цяпер на фабрычнай трубе арка відны 2 вялікія раны ад поль-скага снарадаў.

Надзілі талы будаўніцтва. Ф-ка па-троху пачала ажываць. Шмат вясель-і мацей закісела ў ёй праца.

Зараз на ф-цы каля 1200 рабочых. Працуюць яны ў 2 зьмены.

Агульная кампанія «за эканомію», прадукцыйнасць, захапіла ўсе ф-кі і заводы Сав. аразумела, не абыйшла і «Чырвоная Барысаў». У гэтай галі-не болей шмат значных дасягнень-няў.

Да 800 скарняк запалак дае цяпер ф-ка ў дзень. Накладныя выдаткі агуль-на скарачаны на 30 проц. Пры чым выдаткі праўдзёнага паменшыліся на 21 ад. в скарняк.

Зусім у іншых абставінах справа з якасцю прадукцыі.

Некалькі дзён назад у «Известиях ЦК СССР» быў азмешчан артыкул чы-паз назвай «Версина—самыя плохія сячкі». У ім пісалася, што па ва-даваньні камісіі т. Тропцага, МСПО зрабіў дослед больш буйных зацалач-ных ф-к і ў выніку запалак «Бары-саў» аказаліся самымі пранымі.

Спецыяльна па гэтым пытаньні я меў гутарку з старым спэц-ам ф-кі т. Ка-перовічам.

Тав. Каперовіч адказаў, што ў

дзёным гэтага году ф-ка амаль аўсім засталася без парафіну і таму в да-аволу ВСНГБ прышлось дабаўляць не-каторы час сурататы. Зараз гэты не-дахват амаль зьнішчаны. Сурататы да-баўляюцца, але ў аўсім малай дозе (5 проц. як і ў даваенны час).

Мж-іншым цікава адзначыць, што на-даўна адміністрацыя ф-кі атрымала пратакол спецыяльнай камісіі пры «Гласспітэ», у якім запалак «Бары-саў» былі на адным з першых мес-цаў.

У пачатку новага году ў «Нова-Барысаў» пачне будавацца новая вялікая запалачная ф-ка. У дзень яна будзе даваць да 2000 скарняк запалак.

Ф-ка будзе пабудавана па апошня-му слову тэхнікі. Будаваньні пра-цы ф-кі абойдуцца да 3000000 р.

Некалькі слоў аб працоўнай дысцы-пліне рабочых «Барысаў». Яшчэ да-дэ-туль яна не на належнай вышыні.

Праўда, за апошні час лічба пра-гу-лаў паменшылася, але ўсё-ж ня аў-сім.

Вытворчая камісія ф-кі да гэтага часу нічога не зрабіла, нават пры-та-коў яе пасаджэньняў і то няма. Аб гэтым фаб-каму трэба падумаць.

«Чырвоная Барысаў» трэба мець жыўую вытворчую камісію, праца-в-тую.

Культурная праца ў барысаўцаў ця-жэ жыва. Арганізаван вялікія лі-гурткі, як напрыклад, «гурток нова-га театру».

Множыць ф-кі аддаецца фізкульту-ры. Усё яе павінна быць.

Слаба толькі в беларусізацыі на ф-цы.

Раней працаваў беларускі гурток, а-раз яго чамусьці няма. «Сав. Бела-русь» вышываецца ў вельмі мазым лі-ву.

Сорама, барысаўцы. Сорама! Беларускае кніжаў ў бібліятэ-цы фабрычнай і не адшукаеш.

З гэтага боку культкамісіі трэба пачынаць.

Некалькі слоў аб насьвежым газэце «Барысаў». Акрамя сваёй прыгожа-сці газэта яшчэ мае атэстат аб тым, што яна ўзлаа другі пры на ўсеа-гульнай выстаўцы насьвежых газет на саюзу хімікаў.

Я. Садоўскі.

На сходзе Нова-Барысаўскіх раб-караў.

У Нова-Барысаўскіх раб-караў бо-лей вельмі цікавы вопыт. Яны ўжо некаль-кі раз практыкавалі раб-караў свае сход-ны супольна в гаспадарчым працаўнікам.

На апошнім сходзе раб-караў, які адбыўся 13 чэрвеня, прысутнічалі і гаспадарчыя працаўнікі.

Сход вельмі ўважліва заслухаў да-клад т. Курціка аб выніках 3 ўсеа-гульнай нарады раб-караў.

Лакандныя ў жытых рысах пазна-ёмі прысутных в галоўным пастано-вым гэтай нарады.

— Замацаваць сувязь з замежнымі раб-карамі.

— Пашырыць раб-караўскую рэ-бу на месцах.

— Мацней сачыць за ўціскам сель-караў і г. д.

У абмене думак па дакладу раб-караў «Чырвоная барысаў», т. Ратвер, ад-значыў, што вельмі часта раб-караў-скія гурты працуюць без усякага кі-раўніцтва, зусім ня ведаючы, што ім рабіць.

Далей раб-кары спыніліся на сувязі в гаспадарчым працаўнікам. Сувязь яшчэ дагэтуль слабая, надалей яе трэ-ба таварыскі замацаваць.

Пасля заключнага слова т. Курці-ка, сход прыняў наступныя важныя пастановы: павялічыць выніску сваёй кіруючай часцісі «Раб. Кор-респон-дэнт», часцей рабіцьходы супольна в гаспадарчым працаўнікам і больш папулярызаваць пастановы ўсеагульнай раб-селькараўскай нарады.

Масцовы.

На асудку раб-кара.

Пара наладзіць працу.

(Случкае акрадзяленьне саюзу металістаў).

У нашым акрадзяленьні праца чамусьці ня ладзіцца. Нанова абраныя кіраўні-цы, сьвянцельныя ячэйкі пасаджэньняў ня робяць, апрача толькі арганізацыйных. Што робяць працаўдзяляльцы, аб гэтым ніхто нікога ня ведае і матэрыялаў аб іх працы няма.

Уся праца сяброў праўдзёнага саюзу а-крадзяленьні, прысутнічаюць на пасад-жэньнях. Іншая праца ў іх няма.

Старшыня акрадзяленьні адначасова зья-ляецца і загадчыкам працоўнага калектыву «Металіст». Праз гэта з боку рабочых пра-калятыўны ёсьць наразкі на тое, што калі прыходзіць гаварыць аб раскідках, дык няма куды зьзяруцца, бо адміністра-тар працякае працу—саюз.

Сяброўскія ўзносы плаціцца так, як і к-му ўдзельнічае. Ёсць зааказаныя за 7 ме-сяцаў. Пры выплываньні аддаюцца за 4 ста-рых месцы, а за 3 пазьнейшых—астаюцца не заплачанымі.

Трэба прыняць за наладжваньне працы. Такія недахваты не павінны мець месца ў акрадзяленьні саюзу, а тым болей у часе, калі праводзіцца рэжым эканоміі.

Трэба наладзіць працу!

Сябра саюзу.

«Не жаляю і крышка».

(Сталоўка ЛКСМ).

Наша загадчык сталой ф-кі Сягоў адно-сіцца вельмі дрэнна да рабочых. Ды наогул яго, як відаць, гэтая прафэсія ня цікавіць. Выдаючы прадукцыю яшчэ з ранку, т. Сяго-лаў зьявіцца з сталой ф-кі, як і больш да веча на прыходзіць. А калі ня хопіць прадуктаў, дык хоць тым, які кжучы, са-савецкай яго шукае. Няма і толькі.

Непарадкаў у сталой ф-цы зьявілася шмат. Назав спэцыяльнае рабочым выдзяляе ня поўнасьцю.

Былі выпадкі, што, скідаючы агульны сход, рабочыя павядамілі т. Сяголава аб гэтым загадзе, а ён на сход не зьяўляўся. Пры гэтым рабочыя былі змушаны чакаць яго па некалькі гадзін і размышляць з ні-чым.

Калі здаралася запытаць у т. Сяголава, чаму ён ня прышоў на сход, дык адказ бы-ў кароткі: «не жаляю і крышка». Што мне-сделаете?»

Афіцыйна.

Жанчына ў фаб-каўніцтвах.

Вынікі перавыбарнае камісіі.

Нядаўна скончыліся перавыбары павіль-напрадзяленьні (фаб-каўніцтвах) у нашым акрадзяленьні. Работніцы расьсе, асаюва-юцца з рабочай мэйс дзяляць канд-даты.

У сучасны момант у складзе фаб-каўніцтва маюцца 1075 работніцы (17,2 проц.), замест 571 (14,58 проц.) у м-нулім годзе. Трэба падкрэсьліць, што яны-склад работніц, абраных у ЦЭМК, значна ўзрос: калі р-ней у павільна ячэйкі выбіра-лі яны, як «прадэаўнік», жанадзель-цы, дык цяпер, незалежна ад яго а сьмеае гушчы работніц.

Таксама пасля апошніх перавыбараў узрос лік работніц, уцягнутых у склад камі-сіі: у РКК было 67 чал., стала—122 ч., у камісіі на аснове працы было 238 ч., стала—599 ч., у культкамісіях было 310 чал., а стала—763 ч., у вытворчых камісіях было 263 чат., у рэвіійных камісіях—452 чал і ў прафпаўдзяленьні—159 чал.

Перад праф-каўніцтвам цяпер стаіць вялікае заданьне яшчэ больш разгарнуць скарыстаньне жаночага пра-ктыўна па са-юзу і прыш, дамаганьня яму і павялічыць праз уцягненьне ўсе новых і новых кад-раў работніц у саюзнае і гаспадарчыя аргані-зацы.

В

ЯК РАЗВІВАЕЦА БЕЛАРУСКАЯ ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ.

(Намрныя лічбы ВСНГБ).

Рост прадпрыемстваў.

У зьвязу з аднаўленьнем і пашы-рэннем асновага капіталу, частковым уяўленьнем у прамысловасьці новых прадпрыемстваў і павялічэньнем ліку рабочых, агульная прадукцыйная а-гуль-ная прамысловасьці, агуль-ная павільна-ва ВСНГБ, павялічэньне ў 1925-26 г. в 25 564.900 руб. (па да-ваенных цэнах в 32.636. 600 руб.) або на 27,6 пр. У 1926-27 годзе прадукцыйная а-гуль-ная павільна-ва да 38 833.700 р., г. ё. на 19,1 проц.

Агульны лік прадпрыемстваў паві-лічэньне ў сьветлім годзе в 96 да 106, а ў 1926-27 г. да 120.

Рост выразу.

Вялікая прадукцыя, якую ў сьвет-лім годзе мелася атрымаць на суму 58.722 600 р. (даваенных 25.839.800 р.), у параўнаньні в леташнім годзе дае рост на 47,3 проц.

Такім парадкам, вытворчая пра-гра-ма выкавана на 107 проц.

Патрэбасьць скарыстаць адсталыя групы прамысловасьці, больш ска-ры-стаць мясцовы сырав, інтэнсіфікаваць сельскую гаспадарку, а таксама рост попыту на тавары—усё гэта выкліка-ла неабходна павялічыць выраба-лавай прадукцыі на 1926-27 год да 75 855 700 рублёў (даваенных 33.343 400 р.) г. за. на 29,2 проц.

Найбольшы рост вялікай прадук-цыі выклікаў і керамічнай прамысло-ва-сці, металёвай (галоўным чынам у сель-ска-гасп. будаўніцтве), броварнай, льно-прадзільнай і пантопа-трыкатанай, г. за. у тых групах, якія павінны па-

Рынак мэталю і сельска-гасп. машын у першых паўгодках 1925-26 г.

Становішча рынку мэталю і сель-ска-гаспадарчых машын і прыладаў у першых паўгодках 1925-26 г. было надзвычайна напружаным, што тлумачыцца дэфіцытнасьцю гэтае групы та-вараў, інакш кажучы, недахватам іх на рынку і значным попытам на іх.

Завоз мэталю ў БССР праводзіцца па пляну абавязковага зьезу, але не па задавальняе поўнасьцю ўсяго патраба-ваньня гораду і вёскі. З с.г. машына-мі і прыладамі становіцца ня так на-пружанае, бо патрабаваньне на глеба-апрацоўваючыя машыны ў значнай ме-рае задавальняе завод Метпрому; па-трабаваньне на іншыя машыны пакры-ваецца ўвозам як в за межах БССР, так часткова і з заграначы. Металё-завязьспечваюць нас Уралмэт, Металё-завязьспечваюць і «Югосталь» (прадстаўні-цтва апошняга в 1 студзеня ў БССР ліквідуецца). Сельска-гаспадарчыя ма-шынныя і прыладамі нас забавяспечва-юць Цэнтраўзасналад і с.г. заапарэацы (Валодзька); першы забавяспечвае вё-ску прав свае акруговныя аддзяленьні, другую—права сваю нівую сетку. Гэ-тэ дзьве арганізацыі выдзяляюць так-сама праваднікі мэталю да спажы-селяніна. Вельмі слабае забавяспеч-ваньне патрабаваньня тлумачыцца тым, што дастачаючы арганізацыі ня вы-конваюць дагавораў. Так, напры-клад, «Югосталь» выканала свой да-гавор у сьнежні леташняга году на 14,3 проц.

Наглядаецца надзвычайна напружа-нае становішча в запасных і рамон-ных мэталёў, якіх амаль аўсім ня было на рынку; гэта магло адбідца на падрыхтоўцы вёскі да пасеўнае кампа-н-і. Адоўжэньне мэталю на рынку, а таксама ўрастаючы попыт паспрыялі росту пэн на металё на прыватным рынку. Ровніца ў пэнах прыватных гандляроў і дзяржаўных арганізацый дасягала да 100-150 проц. Калі па-іншых таварах дэфіцытнае групы (с. за. тых, якіх няма на рынку ў па-трэбнай колькасьці) дзяржаўныя а-рганізацыі забавяспечвалі прыватных гандляроў у вельмі малым ліку, дык мэ-талё і гэтага аказаліся негата. Пра-в-тнаму гандляру металё аўсім не ад-пукаўся.

Калі праглядаецца завоз металю па месцах, дык мы ўбачым, што ў каст-рыніку вышэйняе завозу дасягнула 25 проц., у лістападзе наглядна павышэньне на 63,4 проц. супроць кастрычніка, у сьнежні становіцца не-амянінася, у студзені—павышэньне на 9 проц. супроць сьнежня, у лютым таксама павышэньне на 9 проц. су-проць студзеня, у сакавіку—павышэ-ньне на 32,1 проц. супроць лютага. На-глядчы на рост зьезу металю ў БССР, патрабаваньне ўсё-ж такі ў-значнай меры не аддавалася; пры-кладам гэтага можа служыць той факт, што плян выкаван на 16,7 проц. за-мест 33,3 проц. Значна зьмяннілася ва-рункі разраўнаў памяж арганізацы-і дастачаючымі, што адабідца і на зьмене ўмоў разраўнаў-вадама са спажыўцамі. Фінансавань-навішча як заваенных, так і дастача-чых арганізацый напружанае ў агуль-на агульнай грашовай дэпрэсыі на рынку.

І. Елі.

Беларусь будзе мець магутнейшую электрастанцыю.

(3 матэрыялаў СНК БССР).

Калі абгаварваць пытаньне аб па-будове ў БССР магутнай раённай электрастанцыі, дык перш-на-перш трэба вывясіць тры прычыны, якія вы-клікаюць гэту пабудову.

Прычыны гэтыя наступныя: а) эканамічная выгада пабудаваньня элек-трастанцыі, наогул, у мясцох, дзе зна-ходзіцца матэрыял для апару; гэта пер-шая і самая важная прычына, акая значна паменьшыць каштоўнасьць элек-траэнергіі; б) неабходнасьць электра-энергіі; в) неабходнасьць павялічыць тэм-пе разьвіцця; г) насьпеўшае не-абходнасьць заманіць і рацыяналіза-ваць ужо ўтарэныя сілавыя ўстано-ўкі; д) недахват дроў, які змушае я-мага хутчэй перайсьці на тарфяны апар; е) ўзрастаючы патрэбнасьць сельскага насельніцтва ў электра-энер-гіі для асьвятленьня і е) наліччы ў БССР буйных тарфяных масываў.

Узьнікне пытаньне: дзе ў першую чаргу трэба пабудоваць электрастан-цыю?

Зьцьвярджаючы пастанову аб па-будове электрастанцыі, СНК у гэтым пы-таньні кіраваўся наступнымі погляда-мі: якія галіны беларускай прамысло-ва-сці лягчы ўсяго перавесці на

электраэнергію, у якіх асугах больш усяго разьвіта прамысловасьць, у якіх асугах выначаюцца перспектывы разьвіцьця прамысловасьці, дзе ёсьць патрэбы лік торфу і г. д.

Гэтымі асугамі зьяўляюцца Віцеб-ская, Аршанская і Магілёўская.

Дзяля гэтага СНК лічыць неабход-ным прыступіць у 1926-27 годзе да пабудовы першай раённай электра-станцыі на Асінаўскім тарфяным ма-сыве каля г. Воршы. Арыентавань-ная каштоўнасьць гэтай пабудовы на-значана ў 7 500.000 р.

Да пабудовы электрастанцыі ў-зроблен цэлы шэраг мерапрыемстваў. Так, НК Земляробства тэрмінова пры-ступае да доследу Асінаўскага тар-фянога масыву, прычым на гэту спра-ву ўжо зацвердзены каштарыс у суме 19.000 руб. Дослед мае быць за-кан-чан і га ліпеня.

НК Грашовых Спраў і ВСНГ га-даўнічаюць перад НК Грашов. Спраў і ВСНГ СССР аб уключэньні ў дзяр-жаўны бюджэт Сав. аразумела на 1926-27 год сумы ў 2 000 000 руб. на пачатак ра-бот па адбудаваньні электрастанцыі, выходзячы з неабходнасьці асвятляць пабудову электрастанцыі ў працягу 3-х год.

Заработная плата.

У 1925-26 г. сярэдняя месячная мінімальная зарплата (згодна да-аб'яваваньняў) павялічэньне в 41,3 да 46,1 р., ці на 11,1 проц.

Адпаведна росту прадукцыйна-сці і значнай патрэбнасьці павы-шэньня зарплат ацалых груп, у-купна павялічэньне зарплат у 1926-27 г. да 48,6 р. або на 5,3 проц.

Затраты на сыравіну ў 1926-27 г. будуч складаць 31.268.600 руб., супроць мінулага году, дзе павышэ-ньне на 25,3 проц. (рост прадукцый-на-сці павялічэньне на 29 проц.) Крыні-цы сыравіны зьяўляюцца ўласная вы-твараць—на 10 359.100 руб., адоўж-на ўнутраным рынку—19.576.600 руб. і ўвоз—2.344.700 руб.

Новыя фабрыкі.

У аднаўку ад прамысловага буда-ўніцтва мінулых гадоў, акая мела пер-важна аднаўленьны характар, на-мрныя лічбы на наступны год на-мрныя значнае пашырэньне і аднаў-леньне асновага капіталу. У павільна-ва гэта зьявіцца ў пабудове новых прад-прыемстваў (гарбарні, цагельні, сяр-п-кавай ф-кі, алейні, 3-х крахмальных за-ваодаў, дэа-фінанс-бандарнага кам-біната, папяронага камбіната і шк-лавога), якія будуць абарпаюцца, галоў-ным чынам, на мясцовую сыравіну і а-гуль-на на будучы год.

З агульнае сумы затрат, якія мо-жэ быць зроблены ў 1926-27 г., выд-на на ўвоннае абсталяваньне будучы-даць суму 3.735.700 руб., прычым у-тым жа годзе будзе выкаваны і выдана на гэту справу 1.404.300 руб.

ЦІ МАЕ БЕЛАРУСІ НАРОД СВАЮ МОВУ І КУЛЬТУРУ. Акоў паломаных жандарм...

На палеміку ў „Сав. Беларусі“ аб беларускай мове.

Акоў паломаных жандарм,
Слыўшы арыўшыся ў пару,
Сядзіць расейскі чынарад,
„Слуга оцечаству, цару“.

Ён сьніць былою моц і шыр:
Цары, царыцы, царквы, трон,
Пагромы, катаргі, Сібір...
О, Русь! прымі раба паклон!

Табе такой служыць па гроб
На кіну я, і распарваць
На дае дзяржаўнасьці «оплот»,
Цабе, «единую», о, маці!

Здарма ж дугавы твой арол
Прав веці ў кішчорх трымаў
Міліён ўбогіх хат і сёл,
Рабоў міліён?.. Не, вярма!

У твой ланцуг былі, о, Русь,
Уплечены ў усіх бакоў
Україна, Польшча, Беларусь
І сотня іншых «языкоў».

Цяпер, што бачу я кругом?
Пасад маўлявы вбурэн оковы...
Рэспублікі? ды ў «языком»
З іх лесе кожная ўсрэд.

А ты, о, рускі мой «язык»!
Мой «обшчарускі», што в табой?
Табе слухам быў мал, вялі,
Быў слава ты сваёй кляцбой.

Табой сам самадзяржац цар
Пісаў ланцужны свой закон,

Што маці Русь есі жандарм
Усёй Эўропы!..

І свой сон

Сьніць далей гэты царадвор,
Калі надзідзе яму дзень,
Ізноў пад лэзгата царскіх шпор
Свой распасолдэрці чорны цень.

Ён гэты сьніты саграп
Ня знае, што ў свабоде жыць;
Яму дай вільсень, дый каб
На ёй «языкі» ўсе ўшчаміць.

Не па нутры, як сьмерць, яму,
Што беларускае дзідзі
Бажыць у сьпэжнюю віну
У школку павнаваць жыцьцё.

Спаўжаўся, што хлапцуж ў лапцёх,
Напоўдзеты вёскі сын,
У роднай мове ўчыцца змог?..
О, стыдна, рускі «гражданин»!

Язык твой царскі ён табе
На выража, спакойны будзі!
Цабе тваім жа ў-кляцбе
Ён не забудзе памянуць.

Былых ня вылічаш вякоў
І ты, Масквы кароннай гразь,
Парваных на скуху акоў,
З якой брахнёю ня вылазі!

Янка Купала.

Акопы 5-VI. 1926 г.

У № 109 нашай газэты ад 16 мая
г. г. быў вымешчаны артыкул «Вражда
на ва язык», у якім аўтар «Белорусс»
адмоўна адказаў на вышэй памянёнае
пытаньне—не вгаджаўся з нацпалітыкай
кампарты і савецкай улады, пратэ-
ставаў проці яе. На гэты артыкул быў
дэдаваны адказ у тым самым нумары
газэты. Цяпер рэдакцыя атрымлівае
многа водгукаў на яго ад беларускай
інтэлігенцы ў выглядзе рэвалюцыйнаў
оходаў працаўнікоў асьветы, артыку-
лаў і г. д. Ня маючы магчымасці
зьясьціць увесь гэты матэрыял, мы
час ад часу друкуем частку яго ў ака-
рачэньні.

Так, настаўніца Р. у сваім артыку-
ле піша:

...Прывілія мая думка рашуча вост
на якім пункце, і думка гэта вельмі ўспе-
шная мана: Вяржыць адносна «Белорусс»
да роднае мовы—гэта нем, асьветікам, па-
дарунак. Гэта зьдзяжыць яшчэ няпрыметна-
е асьветніцкае працы! Мы ішлі супроць
прыроды, вучылі беларусоў парасейску,
м е ч такіх дасягненьні! Дарэ, што праца
ваша пэўнасьця такая няпрыметная, але
ж вынікі гэтыя працы вылічылі. Жартачкі,
а беларусы выйшаў расеец, ды яшчэ ш-
вісіці! Тутак мы убачылі, што нашы ма-
ры латушчынны дэкаляцыяна. Калі мы,
у арта змалочыцца на кожным кроку з
прыродай, мелі таіх дасягненьні, дык ці
нелга прыбачыць вынікі нашае працы ў
агодзе з прыродай, г. зн., калі беларусы
бузем вучылі пабеларуску. Дзякуем та-
бе, абломкі дзяржаўнага царскага апарату!
Ты паддаў нас падзёрасьці. Мне толькі
даўні, што ня ведаўшы зусім вёскі,
ёй аддаўшыся ўжо вылічыць 80 проц. н-
быта ворагтай сваёй мовы! Хлусім ты бра-

токі! Захвалі зусім вёску хвалі нацыяналь-
нага адраджэньня. Кіліць, бурліць белару-
скае вёска ў захваленьні, што ўрэжце
і мы—людзі, які расейцы, палкі і інш.»

Настаўнік Т. Я. Цьвірка ў сваім
артыкуле «Прыгнечаны роднаю мо-
ваю» дае такі адказ «Белоруссу».

«Ну, як не пакадаваць роднага (!) бе-
ларускага пераду, беларусу? Чалавек ня
вытрымаў—запел, і як воук у сабакі ў
гасчых у хаце гаспадары сабакі (ёсьць та-
кая беларуская байка).—ды яшчэ і як за-
пел: пра прыгнечаньне роднага яму на-
роду! А тут ізноў: ад «правых» сфэр
узлі і праводзіць беларусізацыю, як ка-
жуць, ня даўшы і штаноў падважыць. Ну,
як такога не пакадаваць?»

Дык вось, братка, «Белорус», я, які не
ніж-у паланаў за гэтую родную мову, а
самы звычайны, вяс-у кішоў навуку высьвеі,
як парадзіў і пад стол нехатоу хадзіў дык
і да гэтага часу жыў у вёсцы, хоць і пра-
цую высьвеіў настаўнікам, а таксама
«прыгнечаны», як і 75-80 проц. па твёй,
братка, думцы, беларускага жытарства,
кажу табе—поўні заўсёды беларускую
прыказку: ня зьмерыўшы броду, ня сунь-
ся ў воду».

Не беларускі народ прыгнечаны моваю,
а беларускі мешчанін, царская салдафон-
шчына, чыноўніцтва, якіх яшчэ шмат у
нашых установах, а ад іх і беларуская
мова першчы; вось дык гэта праўда. Кожны
настаўнік скажа, але калі ён толькі
мародны настаўнік, а не каліны педэгог,
што беларускую квітку-чытанку ў школе
дэці больш любіць, як расейскую і больш
разумеюць, а калі прыходзіць вывучаць
расейскую мову, дык даводзіць да зразу-
мленьня на роднай мове. Здаралася мне
праводзіць школы сярод сялянства і ра-
біць дасяжыць у розных галінах савецкага
будуўніцтва; і ў шмат якіх вёсках я чуў
запатрабаваньні: «гаворце пабеларуску».

Праўда, я чуў у адной вёсцы выкрыкі

былой фэльдфэбэльшчыны: «кажы пара-
сейску», але-ж гэтая вёска знаходзіцца
пры самым мястэчку і ў ёй шмат такіх
сыкоў, якіх яшчэ дагэтуль зьяжыць у
вакох бліжэйшых гузікі з царскім арлом,
што налілі яны ў тыя часы можа на
здарэньніх пасадах.

У адноснах літаратурнага мастацтва
тэба, братка «Белорус», скажы табе, што
ты зусім кэзёным чалавекам стаў.

Мне ў гды самаўладства (1905 г.) за-
ралася чытаць беларускую кніжку, і я
тады адразу адчуў сабе так, як быццам я
спаткаўся дэсь на чужыне з сваёй род-
най маткаю. Калі я чуў сьлёзы сваёй ро-
най песьні, дык мяне яна мае сваю поў-
ную прыгожасьць і большы адбітак песь-
ні суседзяў.

Я ня буду гаварыць аб параўнаўчым
вартасці беларускіх пэстаў з пэстаў ін-
шых народаў, якіх стварылі сабе сусьвет-
ную хвалу, але выкажу свой погляд: Той
валікі пэста, які высьвеівае жыцьцё пра-
цоўнага народу, а народ тэю песьняй
жыве!

Сьпавідае беларусу Нікіціна і Тургене-
ва, і ён будзе толькі слухач, а сьпывае
Якуба Коласа, Які Купала і нгоду белару-
скіх пісьменьнікаў—ён будзе і сам па-
магаць сьпываць, бо тут ён адчувае тое,
што хацеў даўно сам запяцьці!

Такіх-жа беларусоў, якіх прамыялі бе-
ларускую сьцягу з яе моваю і разумам
на бліжэйшых гузікі, ды яшчэ завуць сабе
беларусамі і высьвеіваюцца на абарону пра-
вой беларускага народу, якога правы самі
здарэжвалі,—тэба ігнаў ад сабе ў тры
шы.

Агульны сход настаўнікаў г. По-
ладку супольна з загадчыкамі райб-
ных аддэлаў народнае асьветы і дэ-
легатамі аргановае канфэрэнцыі ўвёў-
скіх настаўнікаў таксама не праходзіць
міма гэтага пытаньня і ў сваёй рэза-
люцыі, між іншым, кажа:

Кожны радок артыкулу «Вражда на ва
язык» аддае сьведчаньні вялікадзяржаўна-
га шавінізму, увесь артыкул публікаваны
злоснай хлусьнёй струхнелых бюракрату
царскіх часоў.

Настаўніцтва крута адмежавалася ад тых
прадстаўнікоў старой вялікадзяржаўнай
інтэлігенцыі, якіх зьяўляюцца героямі арты-
кула, рэшыла асуджае іх, згаджаюцца
поўнасьцю з паліцэіям адказам рэдак-
цыі нашых цэнтэральнае прэсы.

Настаўніцтва г. Поладку падкрэсьлівае,
што нацыянальна-палітыка камуністычнай
партыі большавікоў Беларусі і савецкай
улады дэ і ўжо дала значны штурхач як
эканамічнаму, так і культурнаму ўздыму
ўсёй БССР, гэтак і адной з самых аста-
лых і зруйнаваных акруг—Поладкай.

Настаўніцтва яшчэ раз заявіла, што яно
буае прывілаў пад непасрэдным кіраў-
ніцтвам камуністычнае партыі, пашыра-
ючы прэтэарскі элемэнтнаў сваю куль-
туру, суроа ганбучыя адрыжкі распе-
раваўшага вялікадзяржаўнага шавінізму
і павізе далей па шляху сацыялістычнага
будуўніцтва сумесна з усімі працоўнымі
роздам нацыянальнасьцяў, ісяляючымі
Савецкую Беларусь.

У Савецке Народных Камісараў БССР.

Новая калегія НК Юстыцыі.

Савет Народных Камісараў зацьвердзіў
новую калегію НК Юстыцыі, у склад якой
увайшлі: 1) Сяргей М. А. 2) Нямцыч Г. М.,
3) Савіраў І. І. 4) Гомаў С. М.

Да зьмены шлюбнага кодэксу.

СНК зацьвердзіў праект шлюбнага кодэ-
ксу, у якім адзначае, што шлюб павінен
абавязкова рэгістравацца ў органах ЗАГСу
ці ў установах яго зьямяжучых.

Правы і абавязкі дзяцей не залежыць ад
таго, ці былі бацькі ў момант зачатця або
нараджэньня ў шлюбе ці не.

пьярка Рыба, а ты—дэньнікам гала-
ком, плачучы, як твая матка.

І абодвы Моткі пераціналіся, пе-
рарабіліся, перакінуліся ў кабёт. Адзін
націснуў на галаву парні, другі—хуст-
ку. Сялікі шмат падтрымалі па-хлап-
цоў і дзяўчынак з халастры эмігрантаў,
і прадстаўленьне пачалося:

Мотка малы (плачучы): Ой, сватух-
на! Мне ня меней тэба гаварыць аб
сваіх падумках і падумачках, якіх ў
мяне ўкраі на граціцы, а вы ўсё—ра-
тонда ды ратонда!..

Мотка вялікі (грубым голасам): Хоць
кажэце «нераўнуучы».

Мотка малы: А ў мяне крадзеньня
падумкі?

Мотка вялікі: Крадзеньня, ня крадэ-
нья, я пры гэтым не стагла.

Мотка малы: Я не разумею, сватух-
на, што гэта у вас за тон? Што гэта
за гутарка?

Мотка вялікі: Я гукнеш, так і ад-
клікаюцца.

Мотка малы: Сватухна! Чым я за-
чапіла ваш гонар?

Мотка вялікі: Хто кажа, што вы за-
чапілі мой гонар!

Мотка малы: Дык пры чым тут «не-
раўнуучы»?

Мотка вялікі: Пэўна, нераўнуучы!
Бо калі я гавару пра сваю ратонду,
дык вы ваявілі тыцкаць мне ў вочы
сваіх падумак і падумачак!

Мотка малы: Ці-ж у мяне крадэ-
нья падумкі?

Мотка вялікі: Крадзеньня, ня крадэ-
нья, я пры гэтым не стагла..

III.

Я зусім не чакаў, што пры словах
«не стагла» адчыніцца дзьверы і па-
кажучы госьці: мая швагерка Броха
з сваёй маткай—пьяркай Рыбай, а
ле бодэкам—ёнай-пекарам, з іх сы-
намі, мая матка, мой брат Эля, наш

Сьвята беларускае культуры.

(4-ы выпуск Менскага Белпэдагнэзікуму).

14-га чэрвеня адбыўся 4-ы выпуск
Менскага Белпэдагнэзікуму імя У. Ігна-
тоўскага.

На сьвята беларускае культуры са-
бралася многа вядомых беларускіх
пісьменьнікаў. Пад гучныя воплескі
присутных праф. Піотуховіч запрашае
у прэзыдыум урачыстага оходу народ-
нага поэту Янку Купала, Якуба Ко-
ласа і Цішку Гартнага.

Быў заслухай шэраг прывітаньняў
ад розных арганізацый.

Прадстаўнік Цэнтэральнага праўлень-
ня савоу асьветы пажандаў, каб вы-
пусьнікі, прыхаўшы на вёску, належа-
на дапамагі сваімі культурнымі ведамі
беларускаму селяніну.

З вялікай прававой аб вадачах вы-
пусьнікоў выступіў Я. Лёсік.

— Вы ідэце на вялікую і важную
работу—будавань культуру рабочых і

селян—кажа Я. Лёсік.

Прямюда адзначае, што выпускнікі
павінны будучь аддаць шмат энэргіі
больш пасьпешнаму правядзеньню бела-
русізацыі.

Далей, выпускнікоў віталі прадстаў-
нікі падшэфнага чырвонаармейскага
пэлка (т. Калента), ад настаўнікаў 1-га
выпуску (т. Бандарына), ад ўвёскага
пэдагнэзікуму (т. Хутэрман) ды інш.

На ўсё прывітаньні адказала сту-
дэнтка т. Шышонак.

— Усе кажаданыя, якія сёньня вы-
казваліся, мадады настаўнікі з гона-
рам вызнаюць.

Урачысты сход закончыўся канцэр-
там, наладжаным Беларускай Музычным
Тэхнікумам.

4-ы выпуск Белпэдагнэзікуму даў
59 новых настаўнікаў, з якіх 25 кам-
самольцаў.

Я. Кім.

АДЧЫНЕНЬНЕ ЛЯГЕРУ.

Роўныя, вярхоўныя, пакрытыя стальлю
чырвонаармейскіх гімнасьцічак калёны бай-
цоў, шытаўліся шпалермі па пляцу ляг-
рэра.

Усе тут і прыйшоўшы ў шэрагах Чыр-
вонай арміі значную вывучку чырвонаармей-
цы 1902 году, і прызваны ў мінулую во-
сень—маладзкі, і толькі што ўзятыя для
вайскавой вучобы навібранцы перамянілі.

Але нельга іх адразу павілі ад другога
ў агульнай масе чырвоных байцоў.

Умовы вайскавога жыцьця ў лягерах,
згарнулі ў адно непэдадзенае старае чыр-
вонаармейскае часы з толькі што прызванымі
для вайскавой вучобы рабочымі і сяля-
намі, а правядзеньня некалькіх дзён пільнай
вучобы з апошнімі, дала і да гэтага па-
тэбную вайсковую выпраўку чоткасьці
руку.

У дзень урачыстага адчыньня лягэру,
чырвонаармейцы павінны былі перад пра-
стаўнікам рабоча-сялянскага ўраду і партыі,
перад тварам сяміх рабочых і сялян, з адна-
го боку прадэманстраваць свае дасягненьні
ў вучобе, а з другога боку ад гэтых пра-
дстаўнікоў прыняць павеліжы наказ для да-
дальняй вучобы.

Гэту адказнасьць адчувае кожны чыр-
вонаармеец.

Каманду тав. Ланцонаў, адчыняючы сход
спыняючы ў сваёй прамове на тых дася-
гненьнях і неадахолах, якіх мюцца ў часы
на неабходнасьці прыналежы на вучобу.
Праз усю прамову каманду, чырвонай ві-

кай пачынецца зьлік «больш ведаў страля-
кай сэрвы, больш сяду тактыкі, больш па-
літэдаў, удзельнічыць увагу да вучобы».

Прадстаўнік партыі тав. Галадзед заклі-
кае чырвонаармейцаў да большай і пасьпеш-
най сувязі з рабочымі і сялянамі, каб раз-
ам вучыцца сэрва—як будавань сацыялі-
стычнаю крэіду.

Гучным воплескамі сустракае сход стар-
шыню ЦВК тав. Чарвякова. Нельк мацвей
спысьскае каля сьняны сход.

Тав. Чарвякоў гаворыць аб магчымай па-
грозе вайны. Аб тым, што длінаўся каты
паніскага пахаджэньня ў Польшчы з прыхо-
дам цэпых дэя вяршанца аб тым, што ў
Польшчы верхоўнаю зноў зьяўляецца стар-
шыня—пан Пілсудскі і папераджэе аб
тым, што толькі моцная і добра сьвядомая
Чырвоная армія зьяўляецца пэўнай гаран-
тыяй нашага пакою.

Скончылася ўдзельная частка і на престо-
ры зьяўнае поля пачаліся гульні і спартыў-
ныя выступленьні. Доўга цягнуліся яны,
позна чырвонаармейцы ўліліся сьляць. Ра-
зыходзячыся на палатках жыва дзяліліся па-
між сабою ўражэньнямі, гулялі.

Але разам з гэтым ніводын баец не га-
бмў і гелюуага:

«Больш ведаў стралякоў сэрвы, больш
ведуў тактыкі, больш палітэдаў, удзельні-
чыць увагу да вучобы. Толькі базавольная
і добра сьвядомая Чырвоная армія зьяўля-
ецца пэўнай гарантыяй нашага пакою.

Г. Загорскі.

На сходзе беспартыйных літвіноў.

13 чэрвеня ў клубе Розы Люксембург аб-
быўся першы агульна-гарадскі сход беспар-
тыйных літвіноў, якім т. Сэрбэнта зрабіў
даклад аб эканамічным і палітычным стано-
вішчы Літвы.

У спрэчках і запытаньнях выявілася вя-
лікая эпікаўленсьць з боку рабочых-літві-
наў да лёсу свайх таварышоў у Літве.

Масавая беспартоўчэ, мізэрны заробак на
фабрыцы, бязьмерная эксплёатацыя батра-

коў, рэакцыя, забарона рабочага друку, тур-
мы для перадавых рабочых—вось маюцца
становішча рабочых у Літве.

Літгоўскі рабочы і малазмельны селянін
шукае работы ў далёкіх краінах—Аргэнтыве,
Францыі і г. д., але і там іх сустракае гор-
кае становішча.

Урэшце, сход адзначыў неабходнасьць вы-
даньня газэты на літгоўскай мове, арганіза-
цыі ў Менскай бібліятэцы і пролажу літгоў-
скай літаратуры.

Сьвядомыя хібы Камхозу.

Мінулай зімой Беларускай Агрэстанцыі
Камхоз перадаў дом і сад (па Прывіянкай
вул., № 37), аб'яднаны дагаворыцца аб інае
васвою. Прайшла вясна, прайшоў час аб-
рэзкі і абшчкі саду. За гэты час Агрэ-
станцыя многа раз звярталася ў Камхоз з
заявамі аб вызначэньні сумы арэндынай пла-
ты і аб дазволе зрабіць абшчку і падачку
ў сэдзе, але Камхоз згоды сваёй не даваў;
урэшце прыслаў сваёго садавода з гэтымі
умовамі: 1) Сад адаецца на 6 год; 2) абвяз-

ковая абгароджа яго на 300 саж. (узале-
ндрот); 3) плата да 300 руб. грашыма і г. д.

Праз 2 дні сад быў здадзены прыватнай асо-
бе з торуа на 1 год за 90 рублёў і ні якіх
умоў накінт абгароджы.

Сад вельмі каштоўны, але калі Камхоз
буае так гаспадарыць, то праз год заста-
нецца толькі 40 проц. здэрозах дрэў, і тыя
ня будуць дзяць ураджэньня.

Ні шкода-а Камхозу пэдамаць і аб ра-
цыянальнай эксплёатацыі саду.

К. В.

Хлопчык Мотка*).

Халастра зьмяншаецца.

I.

З кожным днём халастра эмігран-
таў зьмяншаецца і Антвэрпен робіцца
пустай. У суботу едзе караблём у Ам-
ерку яшчэ шмат эмігрантаў. З імі
ёдзе таксама мой сябар Мотка—Мот-
ка вялікі, той самы, які паставіў мяне
убараватара і навучыў брахамоўству.
І ня ведаю, што ў ім такое угледзіў
мой брат Эля, ва што ён ня любіць
Мотку вялікага. Я думаю, што ў гэтым
інавата Броха. Мая швагерка Броха
ае хлапку вышудваць розныя гутаркі
прыгладца, в чаго хто сьмяецца.
Цікава ёй, а чаго сьмяецца. А можа сьмя-
юся в Піні, які дзяне цукеркі і пер-
кі в кішэню і паставіцца глымае?
На гэты раз Броха трапіла якраз
злыдам у вока. Мы прыдумалі камо-
му пра яе матку, пьжарку Рыву в яе
ратондай. Дзёць і нощ яка бубніць аб
набій ратондзе, якую ўкраі на граці-
цы. Лапа ў яе не зачыняецца.
Нават мая матка і то ня можа стры-
цца і кажа ёй:

— Ой, сватухна! Мне ня меней тэ-
гаварыць аб сваіх падумках і па-
думачках, якіх ў мяне ўкраі на гра-
ціцы, а вы ўсё—ратонда ды ратонда!..

Хроніка.

Санітарная справа.

Кватэрныя санітарныя камісіі.

Беларускі кватэрны саюз закончыў кампанію па ўтварэнні санітарных камісіі ў дамох, якія знаходзяцца пад загідам гэтага саюза.

Кожныя 10 кватэр будуць мець сваю асобную камісію.

Мэта камісіі—уцягнуць у справу санітарнага аздараўлення кватэр саміх жыхароў.

Санітарнае становішча сталовак.

Пры Нар. Кам. Аховы Здароўя адбылася нарада, якая разгледзіла пытанні аб падпашанні санітарнага становішча сталовак.

Нарада паставіла ўтварыць спецыяльную камісію, на з'ездзе якой будзе распісана аб падпашанні санітарнага становішча сталовак.

Кіно-фільмы санітарна-асветнага зместу.

Набытыя Нар. Кам. Аховы Здароўя кіно-фільмы санітарна-асветнага зместу. Дзеці—«ветні жыцця» да канца чэрвеня мае абслужыць усе рабочыя клубы Менску, пасля чаго будзе перадаваць у акругі.

Фільма надвычайна цікава і карыстаецца буйным поспехам.

У бліжэйшым часе НКАЗ набывае яшчэ 2 саніт.-асвет. фільмы: «Барышча за жыццё» (маларыс), «Механіка галаўнога магу» і «Акаголь, праца і здароўе».

Льготы вучням пры праездзе па вадзяных шляхах.

Студэнты ВУЗ'аў, рабфак'аў, камву'аў, прэфшкол і вучышч 1 і 2 ступені пры праездзе па вадзяных шляхах на вытворчую практыку, а таксама пры камандыроўках, перавозе з адной школы ў другую і пры пездзках на кінкілы карыстаюцца тэарыфна-скідкаў у пароходзе II класу—25 проц. I III кл.—50 проц.

Вучні ўсіх школ, што едуць па ўласнай патрэбе, атрымліваюць скідку з тэарыфу ў размяры 15 проц. у пароходах II і III кл.

Экскурсіі настаяўніку і вучню, у ліку 10 чалавек, у працягу часу ад 1 красавіка да 1 лістапада карыстаюцца скідкаў у пароходах III кл. у размяры 40 проц.

Экскурсіі ў ліку да 20 чал. атрымліваюць скідку з тэарыфу для III кл. у 25 проц.

Эксплёатацыя афіцыянтак.

У сталовыя дамы адпачынку саюзу саветіх і ганцельных служачых штат рабочых (на 70 чал. адпачываючых) склалася з аднае кухаркі і 3-х афіцыянтак, яны-ж мыюць і пасуду.

Яда дасца 3 разы ў дзень.

Неформальныя з'явішчы.

(Менская электрастанцыя).

Колькі раз ужо забараняліся звышнормаваныя работы на прадпрыемстве, колькі разоў даваліся па гэтай справе дырэктывы, загады і г. д. аднак Менская электрастанцыя ня можа да гэтага часу растапіцца з такою прысмаю рэччу.

Выяеюць на электрастанцыі і лепшыя вынады, напрыклад: звышнормаваная група рабо-

Забяспека газам.

3 Рыбінску ў БССР накіравана гэткая колькасць газу: у Менск—5 цыстэрнаў, у Магілёў—5 і ў Віцебск—8. Далаткова будзе адпраўлена ў Менск—3 цыстэрны, у Віцебск—3 і ў Слуцк—1 цыстэрна.

Дастаўка цукру.

У працягу мая ў БССР было завезена 57 вагонаў цукру—41 вагон цукровага піску і 16 вагонаў рафінаду.

Па асобных акругах цукр размяркоўваецца: Віцебская акр.—20 вагонаў, Магілёўская—9, Полацкая 4, Бабруйская—9, Слуцкая—2, Аршанская 3, Барысаўская—2 і Мазырская—8.

Пашырэнне рэдакцыйнага прытулку.

2-гі Менскі рэдакцыйны прытулак з прычыны рамонтнага зачынення на 3 тыдні.

У хуткім часе прытулак будзе пашыран на 15 ложкаў; апроч таго пры ім будзе арганізавана і інтэлектуальнае аддзяленне на 20 ложкаў.

Новыя раённыя амбулаторыі.

Менскі акр. аддз. аховы здароўя прыступіў да абсталявання 2-х раённых амбулаторыяў на ўсходняй Менску (на Парыскай і на Камароўцы). У амбулаторыях арганізавана фізіяцыйнае дыспансэраў і раённыя Менскай аграхтэі.

Амбулаторыі пачнуць свае функцыі з 15 жніўня.

Рост паштова-тэлеграфнай сеткі ў Менскай акрузе.

Лік пашт. тэлегр. устаноў Менскае акругі ў апошні час дасягае 190 (у красавіку 1925 г. іх было толькі 49).

Гэтыя ўстановы абслугоўваюць 11 раёнаў (124 сельсаветы, ці 1 245 населеных пунктаў з 455 339 чал. жыхарства).

Паштовы абмен у Менскай акрузе, у параўнанні з сакавіком сёл. году, з'яроз на 10 проц.

Шахматна-шахачны спорт.

Водлуг апошніх даных, на Беларусі налічваецца 65 шахматна-шахачных гуртоў, якіх аднаюць 3 440 чал.

Навука і тэхніка.

Белыя мурашкі і іх работа.

Белыя мурашкі—гэта тэрміты, шасціножкі крыху падобныя да нашых мурашак. Тэрміты жывуць пераважна ў цёплых краях, але страчаюцца часам і далёка на поўнач, як напрыклад, у Паўднёвай Францыі. Гэтыя дробныя жывёліны цікавыя па сваім работам, якія алучаны з разбурэннем жыллёвых дрэў і цёплых будынкаў. Тэрміты ўгрызаюцца знізу ў калі дрэў і сцяны дамоў, выяўляючы іх сацім, так што астаецца толькі адна абалонка. Работа ідзе нявычайна хутка. Здаралася, што, вяртаючыся дамоў пасля некалькіх тыдняў, людзі знаходзілі толькі абалонку свайго дома і мэбляў. У працягу аднае ночы тэрміты паспяваюць з'яець ўсю адзежу і хатнія прылады. У адным горадзе на зах. беразе Францыі тэрміты стачылі жыллы будынак, зрэбішы гэта так няпрэчметна, што ніхто і не заўважыў. Аднаго разу чалавек пасквінуўся на сходах і каб затрымацца абавёраў рукою на жылую бэльку. Ён быў страшэнна здзіўлены, што рука яго свабодна прашла скрозь бэльку. Калі аглядзілі будынак, то аказалася, што ён увесь чыста згрызены тэрмітамі. Апазу пачалі вызішчы бібліятэку, якая была ў будынку, але было ўжо позна: ад кніжак асталіся толькі аправы. У гэтым жа горадзе быў выпадак, што ў харчэўні прэзідэнта ў часе абеду некалькі чалавек у склеп, бо тэрміты стачылі ўсю падлогу.

Новыя знаходкі ў Помпіі.

Раскопкі, якія ўвесь час адбываюцца ў Помпіі, даюць усё новыя каштоўныя знаходкі—творы старадаўняга мастацтва. Сярод апошніх знаходак асобна вызначыліся 4 масывовых статуэткаў вулічных гандляроў. Гэтыя статуэткаў прадстаўляюць сабой «лётучых прадаўцоў» салодкіх вырабаў. Статуэткаў выначаюцца высокай мастацкасцю выканання.

Прырасло адрэзанае вуха.

К доктору ташкенскай чыгуначнай больницы прывязалі рабочага, у якога правозам адрэзана вуха. Яно вісела толькі на шыяточку скуры шырыня 2—2½ савтымера ў верхняй частцы вушной чарапашыны. Вушная чарапашына была сінга колеру, але цёпляя на вобмак. Апазу доктор паставіў вуха на месца і прышыў шуюкам, пры чым хресток пакінут быў няшчытым. Рану змавалі ёдам і палажылі сухую перавязку. На сёмы дзень швы знялі. Вуха прырасло да свайго месца.

Распілоўна пры дапамозе ветру.

Арыгінальную плу прапанаваў у Новай Шатляндцы (Канада, Амерыка), дзе амаль увесь год дзьмуць сильныя вятры. Вечер выкарыстан для распілоўкі лесу. Канструкцыя плу вельмі простая. Невялічкія крылы, якія рухае вецер, перадаюць рух невялікаму рухачу, які ў сваю чаргу ходзіць узад і ўперад і валодзіць са сабой плу. Дзякуючы таму, што ўся прылада важыць вельмі мала, яе можна выкарыстоўваць у любым месцы і нават слабы вецер дасць даволі сілы, каб рухаць плу.

Паштовая скрынка.

Ачыву Я. Ваша заява, у якой вы просіце даць вам перахладзіць якую небудзь кнігу, перададзена ў Бел. Дзяржаўнае Выдавецтва.

С. Ілюпаў (Н. Барысаў). Усе допісы будучы скарыстаны. Асвятчце папрабывае будоўлю рабочых пасёлкаў, пазавабрычную працу і б-т рабочых.

Ратэру І. (Фібр. Чырв. Барысін). Не звязваючы на летні час, больш аддавацца рабочоўскай працы. Пішце.

Шур І. (Магілёў). Пасылаючы карэспандэнцыю, прыкладзіце адрас. Чакаем больш частае прысмылак допісак.

Медіку (Любань, Слуцк). Допіс пойдзе ў наступны нумар. Прсылаіце лісты аб працы мясцовых саматужнікаў.

А. М. (Менск). Артыкул аб распачатку працы па краязнаўчым абследаванню Асіпавіцкага раёну ня пойдзе: аб гэтым ужо было раней у нашай газэце.

Мезну В. Ваш артыкул: «Кілектыўная праца ў школе» пераслан для скарыстання ў часопіс «Асвєта».

Адказны редактар М. Кудзельна.

ЗГУБЛЕНЫ:

Пасведч. на права ўладання домам па Падлескай вул. д. № 4, выд кам. гасп. Рэвья Д. К. і Дар'і Рыгоравай, кв. 2493.

Дарыз. карт. выд 6 Пярэжарскім валыцкам., Галабура І. П., кв. 2494.

Пасведч. № 4242, выд. БДУ., Давіленка П. Н., кв. 2495.

Учотн. кн. выд. Арлоўскім ваян. кам., Ягорава Н. А., кв. 2496.

Пашп., выд. Арлоўскай міліц., 2 раён, Ягорава Н. А., кв. 2497.

Лічн. кн., выд. Менск. акр. ваян. кам., Фісаву А. А., кв. 2499.

ТЭАТР-ЦЫРК-КІНО.

Серда, 16-га чэрвеня.

Канцэрт выдатнага з'ярапэйскага тэнара прэм'ера Міланскай апэры

Р. І. Чарава

пры ўдзеле прафэсара кансэrvаторыі **Уладзімера Бунімовіч.**

Пачатак роўна а 8 з паловай гада.

Бел. Дзярж.

Тэатр.

Клеўскі ЦЫРК КІССО.

Новы летні

тэатр у садзе

„Прафінтэрн.“

Кіно „Красная Звезда“

Кіно

„Пролетарий“

16 і 17-га чэрвеня.

Гастролі самага папулярнага ў СССР артыста-сатырыка **Міхаіла Мікалаевіча САВАЯРАВА**

пры ўдзеле артыстаў Ленінградскага балету Т. С. Рукавічнікавай і Н. К. Раеўскага, адзіных выканаўцаў класічна-акробатычных танцаў.

Вельмі цікавы кіно-раман

„СЮЗАННА“

У 6 частках.

Звыш праграмы: **ІДА ГРАНАТ**—песні ўсіх народаў, **ЗІНАІДА БАРОДЗІНА**—акробатычныя танцы.

Апошняя загранічная навінка

„Из-за Розы“

Драма ў 7 частках. Пачатак у 7 гада. 30 хв.

БУХГАЛТЕРІЯ НА ДОМУ

с ном. вычисл. и делопр.

ВЕСЬ КУРС—24 РУБ.

Плата может вноситься как полностью, так и частями (по 4 руб.)

ПО АДРЕСУ: Минск, Всекобанк, тек. счет № 279.

Приславив сразу плату за весь курс лекции высылаются полностью со всеми указаниями.

АДРЕС ДЛЯ СПРАВОН: Минск, Госбанк, Ф. С. Володковичу.

БЕЛАРУСКАЕ АДДЗЯЛЕННЕ ГАЛОЎНАЙ МЫТНАЙ УПРАВЫ

назначае НА 26 га ЧЭРВЕНЯ ў памяшканьні аддзяленьня (Менск, Ленінградская 6).

ЗЫМЕШАНЫЯ ТАРГІ

на ачаду арцельных работ над паступаючымі пад загав Бгосаўскай, Полацкай, Менскай, Негарэлаўскай і Жыткавіцкай мытніч імпортнымі, экспартнымі групамі, багажом і паштовымі пасылкамі.

Жадаючых удзельнічаць у таргах просіць не пазьней пачатку таргоў (11 гада. дня) падаць Тарговай Камісіі ў закрытым пакеце пісьмовую заяву з паказаньнем умоў, з надпісам „да таргоў 26-га чэрвеня“.

Канкурэнтныя павінна весіцца выключна ў адноснах таксы плачжоў за работы шляхам процінных скідак па ўсёй таксе ў пэлым, а не па асобных яе пунктах; тэкст дагавору не зьяўляецца прадметам спарнавання.

Залог для ўдзелу ў таргах устаноўлен у 1000 рублёў для ўсіх удзельнікаў у таргах, не выключваючы кампартынаў і дзяржаўных органаў; квітацыя Дзярж. банку на ўнёсое залогу павінна быць прадстаўлена да адчынення таргоў.

Кандыцыя да таргоў—праэкт дагавору і такса плачжоў за работы—прад'яўляецца жадаючым у Аддзяленьні Галоўнай Мытнай Управы ў рабочы час да адчынення таргоў.

Мытнае аддзяленьне.

ВЫДАВЕЦТВА ДЗЯРЖПЛЯНУ БССР.

Выйшаў з друку і прадаецца ў кнігарнях БССР № 5 часопісі „САВЕЦКАЕ БУДАЎНІЦТВА“, выд. Дзяржплану БССР. Ц. 1. 50 к.

ЗЬМЕСТ: Я. Адамовіч—Гаспад рч. буд. ўніцтва БССР. М. Карклін—Мясцовая прам-сьць БССР. С. Б. Карп—Нашы задачы ў галіне т-варзвароту. А. Маюцін і М. Рубінаў—Папярэня прам-сьць БССР. І. Гармаз—Эспарт. дзейнасьць Лесбелу. М. Шпінтэйн—Аб выкарыстанні ф-а фарт-у ў Беларусі. П. Макрыцкі—Трэфняны ўз урсы БССР. Б. Архангельскі—Адно сям. населініцтва Бел. на зароботкі. К. Боняк—Хлебная загатоўка ў БССР. Е. С. Руктоўскі—Аб раз-вышчці Дзяржа-Прыпнцкага шляху. Праф. М. Пярход—Праблема капіталу ў л-свой гаспадарцы. Праф. М. Доўнар Запольскі—Да вывучэня на дынамі-і гаспадар-і БССР. К. Гапановіч—Аб валежнай пастаноўцы пры акрыльнаў Ю. Юнгера—Замежны гандаль. Польшчы і Літвы. М. С.—З гаспадар-і жыльня Латвіі. А. Калыда—Рынак БССР у 1 пал. 25-26 г. А. Шульман—Прам-сас-васць БСНГБ у 1 пал. 25-26 г. Н. Мадэвэў—Рынак працы БССР у 1-й палове 25-26 г. Я. Х.—Дзейнасьць Дзяржаўна ў 1-й палове 25-26 г. Я. Пярфараў Распоін—Гісторыя Бабруйскай акругі. Крытыка, бібліяграфія, хроніка і замат.і.

Паасобныя выданьні Дзяржплану БССР.

Выйшлі з друку і прадаюцца ў кнігарнях БССР. Праф. Доўнар-Запольскі—Народнае Асяветнае Беларускае 1861-1914 г. 240 стар. Ц. 2 р. 50 к.

Матэрыял па вопросу рэагнораванія Заходняй области Гомельскай губ. Вып. I. 1926 г. Ц. 1 р. 25 к. Зборнік артыкул. Праф. І. Акадэм. П. А. Тутковскі—Гэаляг. очерк Мінск. губ. Вып. I і II. Ц. 1 р. 50 к. і 1 р. 25 к. Першы выпуск месьца ў аграіч. колькасці.

„Бюлетень Госплана БССР“ стр. 170 ц. 1 руб. 50 к. Г. Гарэцкі. „Нашыя вынады пры будаванні Беларускай Друцкай 2-24“

Гадоўлітбел № 18790.

ДА БУДАЎНІЧАГА СЭЗОНУ!

Магілёўскі Камунальны Трэст

яднае гэткае прадпрыемствы:

1. Чыгуна-ліцейны завод „ВОЗРОЖДЕНИЕ“.
2. Лесопільны і млынавы завод „ЗВЕЗДА“.
3. Два цагельныя заводы.
4. Тарфяны завод „КОТУШ“.
5. Цэмантна-бэтонны завод.
6. Электрастанцыя.
7. Друкарня.
8. Скарабоя, альбумінавы і утылізацыйны заводы.

Вырабляе і прадае:

Сельска-гаспадарчыя машыны, праводзіць рамонт падрыхтоўвае новыя часткі да іх Лесаматар'ялы. Кольды бэтонныя для калодзежаў. Пліты для тратуараў розных сартоў і размяраў Пустакелы домавыя камені і цэглу.

Прымаюцца заказы на будаўнічую цэглу, а таксама на чарапіцу.

3-5.

ПРАЎЛЕННЕ.

Менск. 1-я дзяржаўная друкарня